

การนำหลักการและวิธีการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23
เรื่องต้นทุนการกู้ยืมมาปรับใช้กับการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากร
(ฉบับสมบูรณ์)

นางสาวธิดา ภัทจารีสกุล

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

การจัดการเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากเงินทุนแต่ละแหล่งจะก่อให้เกิดภาระผูกพันและมีต้นทุนที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไป โดยผู้บริหารสามารถพิจารณาการจัดการแหล่งเงินทุนผ่านการประเมินสภาพคล่องและการประมาณการถึงกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบันทึกรายการต้นทุนการกู้ยืมที่มีผลจากการจัดหาเงินทุนจึงได้มีการนำมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะมาปรับใช้ เนื่องจากรายการดังกล่าวมีผลกระทบต่องบการเงินเป็นวงกว้างและกระทบกับหลายบัญชีไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์หนี้สิน รายได้หรือแม้กระทั่งค่าใช้จ่าย ซึ่งผลกระทบต่องบการเงินที่เกิดขึ้นนี้ย่อมมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะดังกล่าวถูกกำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) โดยมีข้อกำหนดถึงหลักเกณฑ์การรับรู้รายการและวิธีการปฏิบัติให้กับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีสามารถจัดทำบัญชีโดยอยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน หลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้สินทรัพย์ที่แสดงอยู่ในงบการเงินต้องสามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ได้ โดยกิจการจะต้องประเมินถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับและรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อสินทรัพย์นั้นมีราคาทุนสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ขณะที่หลักเกณฑ์การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ทางภาษีอากรไม่ได้มีการกำหนดเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะ จะมีเพียงมาตรา 65 ในประมวลรัษฎากรที่กำหนดให้รับรู้รายการรายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สิทธิโดยไม่ได้มีการพิจารณาถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ จึงส่งผลให้มูลค่าของสินทรัพย์ในทางภาษีอากรไม่สามารถสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงได้ ซึ่งผลแตกต่างระหว่างการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและทางภาษีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการแสดงข้อมูลในงบการเงินและการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาพบว่าหากกรมสรรพากรมีการกำหนดเงื่อนไขในการรับรู้รายการโดยพิจารณาถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะจะช่วยทำให้มูลค่าของสินทรัพย์สามารถสะท้อนได้ถึงประโยชน์ที่กิจการจะได้รับและส่งผลให้การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ตีตามหลักของผลประโยชน์ที่ได้รับ อีกทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะจะช่วยทำให้ลดการใช้ดุลยพินิจในการรับรู้รายการทั้งในส่วนของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร ซึ่งจะช่วยให้ลดความไม่แน่นอนและช่วยเพิ่มความสม่ำเสมอในการรับรู้รายการ อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมและความเท่าเทียมอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษานับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากศาสตราจารย์ ทัชฌาย์ ฤกษ์สุต อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่กรุณาสละเวลาให้ความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้เขียนตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ความเข้าใจ และถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งใน ประเด็นทางทฤษฎีและเรื่องอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำเอกัตศึกษานับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา บุคคลในครอบครัว รุ่นพี่ที่ทำงาน และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ คำปรึกษา คอยเป็นกำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณนุสรุมา มานะกิจลาภที่คอยเป็นแรงผลักดันและคอย สนับสนุนตลอดระยะเวลาการจัดทำเอกัตศึกษานับนี้ จนทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำเอกัตศึกษาสำเร็จลง ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกัตศึกษานับนี้จะมีประโยชน์กับผู้อ่านที่สนใจศึกษาไม่มากนัก น้อย หากเอกัตศึกษานับนี้มีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ธิชา ภัทจารีสกุล

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	4
บทที่ 2 หลักเกณฑ์ทางบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าต้นทุนการกู้ยืม	5
2.1 ความหมายของต้นทุนการกู้ยืม.....	10
2.2 การจัดการเงินทุนการกู้ยืม	10
2.3 การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม	12
2.4 ต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	13
2.4.1 กรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข.....	14
2.4.2 กรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์ทั่วไปแต่นำมาจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข	15
2.4.3 กรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์เฉพาะและทั่วไปเพื่อจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข	17
2.5 การเริ่มต้นการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	19
2.6 การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์.....	20

2.7	การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	20
2.8	มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	21
บทที่ 3	หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการวัดมูลค่าต้นทุนการกู้ยืมตามประมวลรัษฎากร	22
3.1	หลักการทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี	25
3.1.1	หลักความเป็นธรรม	26
3.1.2	หลักความแน่นอน	27
3.2	ทรัพย์สินภาษีอากร	28
3.3	การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร	29
3.4	การเริ่มต้นการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ทางภาษีอากร	30
3.5	การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ทางภาษีอากร	30
3.6	การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	32
บทที่ 4	แนวทางในการนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) มาปรับใช้กับ การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	34
4.1	การนำมาตราฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากร	34
4.2	ประโยชน์ที่ได้จากการนำมาตราฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากร	37
4.3	กรณีศึกษาการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและการรับรู้รายการทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	38
4.4	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างในการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	41
บทที่ 5	บทสรุป	47
5.1	แนวคิดและหลักการการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชี	47
5.2	แนวคิดและหลักการการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	49
5.3	ปัญหาที่เกิดจากการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	49

5.4	แนวทางในการนำมาตรฐานการบัญชีเรื่องการจัดตั้งทุนการกู้ยืมมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทาง ภาษีอากร	50
5.5	การนำมาตรฐานการบัญชีเรื่องต้นทุนการกู้ยืมมาปรับใช้จะทำให้เป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี.....	51
บรรณานุกรม.....		53

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ผลกระทบจากการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษี .	41
ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร.....	43

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่ 1	ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.....	6
รูปภาพที่ 2	สัดส่วนเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจ.....	6
รูปภาพที่ 3	สัดส่วนเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจ SMES.....	6
รูปภาพที่ 4	ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นในทุกสาขาธุรกิจ	7
รูปภาพที่ 5	การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นสินทรัพย์	12
รูปภาพที่ 6	ภาพแสดงสัดส่วนเงินกู้โดยวัตถุประสงค์เฉพาะและวัตถุประสงค์ทั่วไป.....	17
รูปภาพที่ 7	รายได้รัฐบาลสุทธิ.....	23
รูปภาพที่ 8	สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรแยกตามรายภาษีปีงบประมาณ 2565	25
รูปภาพที่ 9	หลักการบริหารภาษีอากรที่ดี.....	26
รูปภาพที่ 10	ภาพอธิบายหนังสือตอบข้อหารือเลขที่ กค. 0811/00218.....	32

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจถือได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญอย่างมากที่จะช่วยให้ธุรกิจสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้ โดยเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจนี้ไม่ได้จำกัดแต่เพียงเฉพาะธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้นดำเนินกิจการเพียงเท่านั้น แต่กรณีของธุรกิจที่ดำเนินกิจการมานานแล้วก็อาจจะมีคามจำเป็นต้องใช้เงินทุนด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ในการใช้เงินจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับช่วงระยะเวลาและการวางแผนทางการเงิน เช่น บางธุรกิจต้องการนำเงินทุนมาใช้เป็นต้นทุนเพื่อขยายกิจการให้เติบโต บางธุรกิจนำเงินทุนมาซื้อสินทรัพย์เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต หรือบางธุรกิจนำเงินทุนมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยแก้ปัญหาในระหว่างที่การดำเนินธุรกิจต้องหยุดชะงัก เป็นต้น

แหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งเงินทุนระยะสั้น (Short Term Financing) และแหล่งเงินทุนระยะยาว (Long Term Financing)¹ การตัดสินใจว่าจะเลือกใช้แหล่งเงินทุนใดนั้นขึ้นอยู่กับ การวางแผนทางการเงินของแต่ละธุรกิจว่าต้องการนำเงินทุนไปใช้ในส่วนงานใด ต้องใช้เงินทุนจำนวนเท่าไร ระยะเวลาเท่าใด และสามารถหาผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนภายในเมื่อใด โดยผู้ประกอบการจะต้องวางแผนทางการเงินอย่างละเอียดรอบคอบเนื่องจากแหล่งเงินทุนแต่ละแหล่งมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคารจะมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าการกู้ยืมตามมาตรการช่วยเหลือของรัฐบาล หรือการกู้ยืมระยะยาวจะมีต้นทุนการกู้ยืมสูงกว่าการกู้ยืมระยะสั้น เป็นต้น

ทั้งนี้หากพิจารณาถึงสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันถ้ามีการลงทุนด้วยเงินทุนของตนเองจะรวยได้เท่าที่เงินทุนตัวเองจะทำได้ ซึ่งธุรกิจที่เติบโตด้วยทุนตัวเองจะโตได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ถ้ามีการจัดหาแหล่งเงินลงทุน ทำให้เงินเพิ่มเป็นหลายเท่าจากเงินที่ตัวเองมีอยู่ก็จะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ธุรกิจเติบโตและมีกำไรได้มากขึ้น เพราะจะมีอำนาจในการต่อรอง ซื้อของได้ราคาถูกลง หรือถึงขั้นกำหนดราคาขายสินค้าในตลาดเองได้ ยังมีการซื้อสินค้ามากขึ้นหรือซื้อด้วยเงินสดก็จะได้รับส่วนลดทางการค้า ส่งผลให้มีการเติบโตทั้งยอดขาย ช่องทางขายที่กว้างขึ้น เข้าถึงลูกค้าได้มากขึ้น ทำให้มีเงินรองรับลูกค้านี้ทางการค้าสูงขึ้นในขณะที่

¹ ความหมายและความสำคัญของเงินทุน [ออนไลน์], สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2565.

แหล่งที่มา : <https://www.novabizz.com/Business/เงินทุน.htm>

ต้นทุนการซื้อถูกลง กำไรก็มีโอกาสสูงขึ้น² การกู้ยืมเงินจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้ประกอบการนิยมใช้ใน ปัจจุบันเนื่องจากช่วยทำให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ธุรกิจจะต้องพบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ภายหลังจากที่ธุรกิจตัดสินใจกู้ยืมเงิน คือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ “ต้นทุนการกู้ยืม”

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (Thailand Federation of Accounting Professions) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Publicly Accountable Entities : PAEs) ไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562)³ และข้อกำหนดเกี่ยวกับ ต้นทุนการกู้ยืมสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non-Publicly Accountable Entities : NPAEs) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ⁴ โดยมาตรฐานทั้ง 2 ฉบับ กำหนดให้สามารถนำต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตของสินทรัพย์ ที่เข้าเงื่อนไขเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์นั้นได้ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่น ๆ ให้รับรู้เป็น ค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เพื่อให้ต้นทุนการกู้ยืมถูกรับรู้เข้าไปในสินทรัพย์อย่างเหมาะสม และสามารถแสดงค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม ในการกู้ยืมแต่ละครั้งอาจไม่ได้กู้ยืมมาเพื่อสินทรัพย์เพียงอย่างเดียว แต่มีการนำ เงินกู้ยืมมาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นด้วย เช่น เพื่อใช้เป็นกระแสเงินสดในการบริหารงานของกิจการ หรือนำ เงินไปลงทุนในหุ้นกู้ พันธบัตร เพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้กับกิจการ หากพิจารณาตามหลักเกณฑ์ทางบัญชี มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ต้องมีการแบ่งส่วนเงินลงทุน โดยให้รับรู้ต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายเข้าไปในสินทรัพย์ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตของสินทรัพย์เท่านั้น ขณะที่หลักเกณฑ์ทางภาษี ตามประมวลรัษฎากรกำหนดให้บันทึกตามเกณฑ์สิทธิซึ่งไม่ได้แบ่งตามสัดส่วนของรายจ่ายหลังหักรายได้ส่งผล ให้ต้นทุนการกู้ยืมที่ถูกบันทึกเข้าสินทรัพย์ ดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกัน

² รัชชัย ธรรมานนท์, *รวยด้วยเงินกู้* [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 5 มิถุนายน 2565.

แหล่งที่มา : https://www.kasikornbank.com/th/k-expert/knowledge/articles/loan/Pages/Biz_A028.aspx

³ สภาวิชาชีพบัญชี, *มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562)* [ออนไลน์], 11 มิถุนายน 2562.

แหล่งที่มา : <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/42/>

⁴ สภาวิชาชีพบัญชี, *มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ* [ออนไลน์], 20 ตุลาคม 2560.

แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/e8cXTzUL59.pdf>

จากผลกระทบที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนทางการเงินระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีตามประมวลรัษฎากรทำให้ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 หลักเกณฑ์อย่างถ่องแท้ มิเช่นนั้นอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการรับรู้รายการและส่งผลกระทบต่อความผิดพลาดต่อการแสดงข้อมูลทางการเงินได้ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของเอกัตศึกษาฉบับนี้ที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเพื่อให้การรับรู้รายการเป็นไปตามสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเกิดความเป็นธรรมกับบุคคลทุกฝ่าย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

(1) เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์และเข้าใจความแตกต่างของแนวคิดในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี และหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

(2) เพื่อศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

(3) เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและปรับปรุงการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ให้เป็นไปตามบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายภาษีอากรให้สอดคล้องกับหลักภาษีอากรที่ดี

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

หากกรมสรรพากรนำหลักการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากร โดยพิจารณาถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ รวมทั้งนำหลักเกณฑ์ในการหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมมาใช้ในการประเมินภาษีอากรจะช่วยทำให้การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

(1) เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562)

(2) เพื่อศึกษาความแตกต่างของต้นทุนการกู้ยืมที่จะถูกบันทึกเข้าเป็นสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) และหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีที่ใช้ในเอกัตศึกษานี้จะใช้วิธีการทางเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษา ค้นคว้าจากตำราที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประมวลรัฐฎการที่ออกโดยกรมสรรพากร ประกาศจากสภาวิชาชีพบัญชี มาตรฐานการบัญชีและคู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชี บทวิเคราะห์ของนักวิชาการ นักกฎหมาย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ และวิทยานิพนธ์และเอกัตศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาผลกระทบจากความแตกต่าง ในการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมระหว่างมาตรฐานการบัญชีและหลักเกณฑ์ตามประมวลรัฐฎการ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

(1) เพื่อทราบหลักเกณฑ์และเข้าใจความแตกต่างของแนวคิดในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ ระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี และหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัฐฎการ

(2) เพื่อทราบถึงปัญหา และผลกระทบจากการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ ทางภาษีอากรตามประมวลรัฐฎการ

(3) เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ให้เป็นไปตามบริบทของ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายภาษีอากรให้สอดคล้องกับ หลักภาษีอากรที่ดี

บทที่ 2

หลักเกณฑ์ทางบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าต้นทุนการกู้ยืม

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นระบบเศรษฐกิจแบบผสม คือเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีทั้งส่วนที่เป็นทุนนิยมและสังคมนิยม โดยเป็นระบบที่ยอมรับกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลภาคเอกชนที่สามารถประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจและแข่งขันกันได้อย่างเสรี หน่วยธุรกิจส่วนใหญ่ทั้งในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และบริการเป็นหน่วยธุรกิจของภาคเอกชน ส่วนหน่วยธุรกิจที่เป็นของรัฐก็มีอยู่บ้าง เช่น รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค และสถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น นอกจากนี้มีบางส่วนที่จัดตั้งขึ้นในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจคือเป็นองค์กรที่ทั้งแสวงหากำไร เหมือนกับภาคเอกชนทั่วไป แต่มีผู้ถือหุ้นใหญ่คือรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจไทยมีลักษณะที่มีการแข่งขันและยอมรับในระบบกรรมสิทธิ์ของเอกชน แต่ในส่วนของภาครัฐเองก็มีบทบาทของการวางแผนและการแทรกแซงการทำงานของกลไกตลาดซึ่งจะมีการผูกขาดกิจกรรมบางประเภท โดยภาครัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงเป็นความท้าทายในการบริหารงานของภาครัฐที่จะต้องสร้างความสมดุลระหว่างผลกำไรและสวัสดิการทางสังคม⁵

ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจึงมีระบบการเงินเป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาคเศรษฐกิจจากผู้ที่มีเงินออมไปยังผู้ที่ต้องการเงินทุน โดยธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญและเป็นตัวกลางในการจัดสรรทรัพยากรระหว่างผู้ที่มีเงินออมไปยังผู้ที่ต้องการเงินทุน ทำให้เกิดการผลิตและการจ้างงานเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้ระบบการเงิน ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตและมีเสถียรภาพ โดยแหล่งที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญ ได้แก่ เงินทุน เงินฝาก และเงินกู้ยืม ซึ่งเงินกู้ยืมมีบทบาทสำคัญรองลงมาจากเงินฝาก หากเงินฝากมีไม่เพียงพอต่อความสามารถในการให้กู้ยืมและลงทุน ธนาคารพาณิชย์จึงต้องกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่นนำมาให้ลูกค้ากู้ยืมต่อเพื่อหวังกำไรจากส่วนต่างของดอกเบี้ย โดยแหล่งเงินทุนต่างๆ ที่ธนาคารพาณิชย์อาจกู้ยืมเงินได้ คือสถาบันการเงินภายในประเทศ สถาบันการเงินต่างประเทศ และธนาคารแห่งประเทศไทย⁶

ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand : BOT) เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับเงินให้สินเชื่อรวม ซึ่งเป็นข้อมูลยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมทุกประเภทและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ โดยจำแนกประเภทธุรกิจต่างๆ ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามมาตรฐานสากล ISIC Rev.4 (International Standard Industrial Classification of All

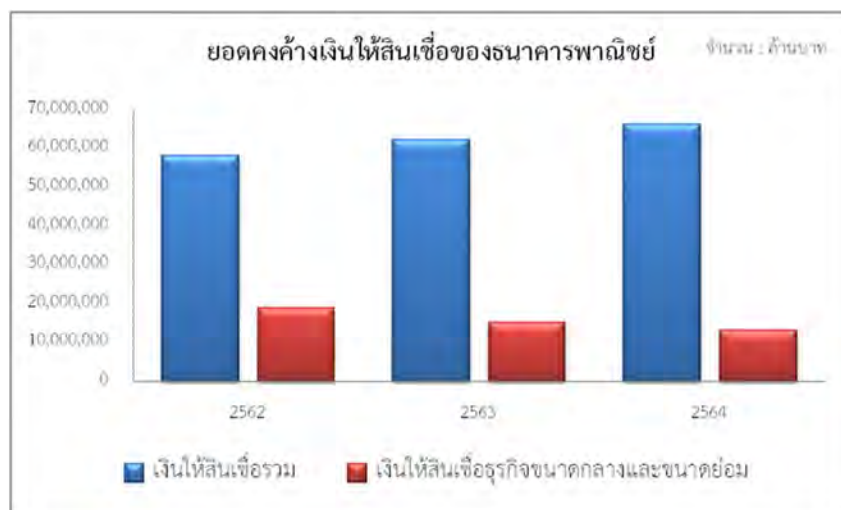
⁵ ระบบเศรษฐกิจไทย [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 7 กรกฎาคม 2565.

แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/rabbsersstkhicthy/>

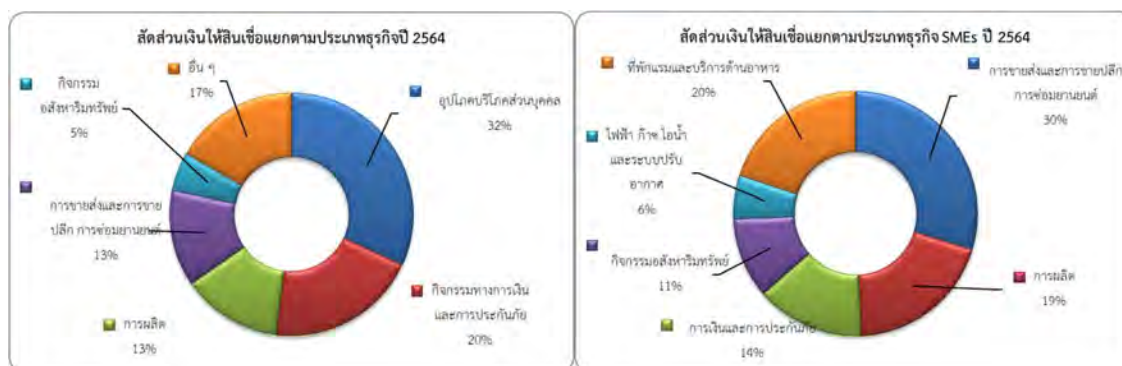
⁶ สุदारัตน์ แก้วประดิษฐ์ และวิภา สีสานประเสริฐศิลป์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ประเทศไทย [ออนไลน์],

สืบค้นข้อมูลวันที่ 7 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา : <http://www2.huso.tsu.ac.th/NCOM/husoicon2021/fullPDF/20211513041-460.pdf>

Economic Activities, Rev.4) ที่ครอบคลุมข้อมูลรวมทุกสำนักงานของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ โดยเป็นข้อมูลยอดคงค้างสุทธิหลังจากหักรายได้รอตัดบัญชีแล้วที่ได้จากรายงานชุดข้อมูล Total Classified Lending Summary ดังนี้⁷

รูปภาพที่ 1 ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

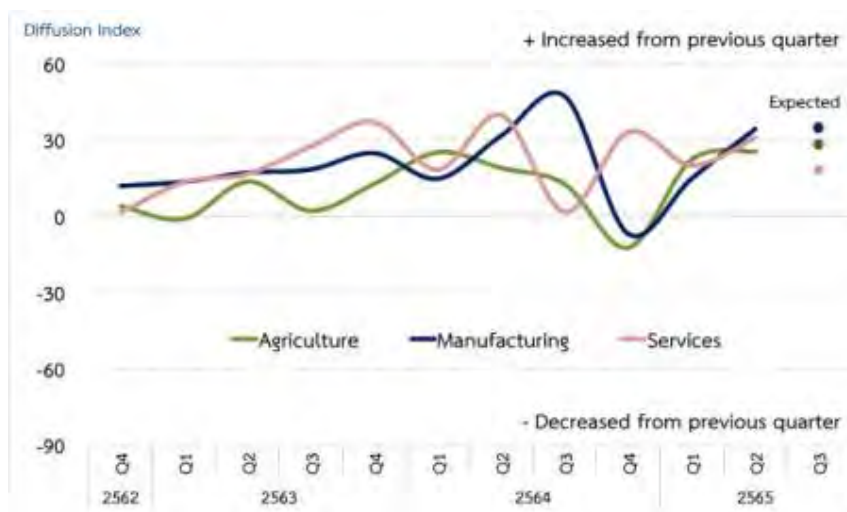
รูปภาพที่ 2 สัดส่วนเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจ รูปภาพที่ 3 สัดส่วนเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจ SMEs

จากรายงานสถิติข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยแสดงให้เห็นได้ว่ายอดคงค้างของเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศมีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากข้อมูลปี 2562 มียอดคงค้างของเงินให้สินเชื่อรวมอยู่ที่ 58.28 ล้านล้านบาท ปรับเพิ่มเป็น 66.36 ล้านล้านบาทในปี 2564 หรือประมาณ 13.86% อย่างไรก็ตาม ในกรณีของเงินให้สินเชื่อของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมียอดคงค้างเงินให้สินเชื่อที่ลดลงจาก 18.88 ล้านล้านบาทในปี 2562 ปรับลดลงมาอยู่ที่ 13.08 ล้านล้านบาทในปี 2564 หรือปรับลดลงประมาณ -30.71% (รูปภาพที่ 1) สำหรับสัดส่วนเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจมีการให้สินเชื่อ

⁷ ธนาคารแห่งประเทศไทย, ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามประเภทธุรกิจของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565.

ในธุรกิจอุปโภคและบริโภคส่วนบุคคลสูงถึง 32% (รูปภาพที่ 2) และสัดส่วนเงินให้สินเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการให้สินเชื่อกับธุรกิจการขนส่งและการขายปลีกการช้อปปิ้งออนไลน์เป็นลำดับที่หนึ่งในสัดส่วน 30% (รูปภาพที่ 3)

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากรายงานภาวะสินเชื่อของสถาบันการเงินในไตรมาส 2/2565 และแนวโน้มในไตรมาส 3/2565 ซึ่งคาดการณ์ว่าภาคธุรกิจต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจของสถาบันการเงิน (สง.) มีแนวโน้มเข้มงวดใกล้เคียงเดิม โดยธนาคารแห่งประเทศไทย คาดการณ์ว่าความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนในทุกขนาดและทุกสาขาธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับดำเนินกิจการเป็นสำคัญ อีกทั้งยังสอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้นที่เป็นผลมาจากการผ่อนคลายมาตรการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มคลี่คลายลง โดยธุรกิจในการผลิตต้องการสินเชื่อเพื่อผลิตสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้นสำหรับรองรับต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตามราคาสินค้าโภคภัณฑ์โลก รวมถึงเพื่อการส่งออกสินค้า สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ก็ต้องการสินเชื่อเพื่อใช้ Refinance มากขึ้นตามการคาดการณ์แนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยที่คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้น สำหรับไตรมาสที่ 3 ปี 2565 ธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีแนวโน้มต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในทุกสาขาธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจในการผลิตและภาคบริการ เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับดำเนินกิจการและเพื่อผลิตสินค้าคงคลัง โดยธุรกิจขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งต้องการสินเชื่อเพื่อใช้ในการควบรวมกิจการ (M&A) และเพื่อลงทุนในโครงการโดยเฉพาะโครงการของภาครัฐ ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนหนึ่งต้องการสินเชื่อเพื่อใช้ refinance เนื่องจากคาดว่าอัตราดอกเบี้ยจะปรับเพิ่มขึ้นในระยะข้างหน้า

รูปภาพที่ 4 ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นในทุกสาขาธุรกิจ^๘

^๘ ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อไตรมาสที่ 2 ปี 2565 [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565 แหล่งที่มา : <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/CreditCondition/LoanSurveyTH22Q2.pdf>

สำหรับมาตรฐานการให้สินเชื่อภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 2 ปี 2565 และไตรมาส 3 ปี 2565 ยังคงเข้มงวดอย่างต่อเนื่องทั้งธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเฉพาะธุรกิจในภาคเกษตร แม้ว่าคุณภาพสินเชื่อจะปรับสูงขึ้นบ้างจากผลดีของราคาสินค้าเกษตรทั่วโลกที่สูงขึ้น โดยสถาบันการเงินบางแห่งพิจารณาปรับเพิ่ม margin สำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง รวมถึงเพิ่มความเข้มงวดของเงื่อนไขประกอบสัญญาอีกด้วย อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินยังมีความต้องการปล่อยสินเชื่อธุรกิจเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจซึ่งสอดคล้องกับอัตราการอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจในภาคการผลิต⁹

ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมนั้นเป็นผลโดยตรงจากอัตราดอกเบี้ยนโยบาย กล่าวคือเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารพาณิชย์จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ตาม เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารพาณิชย์จะปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ตามเช่นกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์อาจปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ไม่เท่ากับการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพราะยังมีอีกหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ เช่น ความต้องการเงินกู้ ปริมาณเงินฝาก อัตราเงินเฟ้อ ต้นทุนดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น¹⁰

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการกู้ยืมเงินมีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และกลายเป็นสิ่งหนึ่งที่กิจการหลายแห่งต้องเผชิญระหว่างการดำเนินธุรกิจเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งในทางปฏิบัติทางบัญชีเองก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเรื่องนี้ โดย International Accounting Standards Committee (IASC) และ International Financial Reporting Standards (IFRS) ซึ่งกำหนดโดย IASC และ International Accounting Standards Board (IASB) ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการออกมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards: IFRS) อ้างอิง International Accounting Standards (IAS) ได้ออกมาตรฐานเพื่อบังคับใช้สำหรับเรื่องต้นทุนการกู้ยืมโดยเฉพาะ เพื่อให้การจัดทำงบการเงินเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และเป็นกระบวนการพัฒนามาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงินเพื่อให้ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีมาตรฐานการบัญชีและการรายงานทางการเงินของตนเอง หรือประเทศกำลังพัฒนาซึ่งไม่สามารถกำหนด

⁹ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰ธนาคารแห่งประเทศไทย, อัตราดอกเบี้ยนโยบาย [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 5 กันยายน 2565.

แหล่งที่มา : <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Pages/OverviewPolicyRate.aspx>

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย คืออัตราดอกเบี้ยที่กำหนดโดยธนาคารกลาง เป็นอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญที่สุดที่จะส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยอื่น ๆ ในระบบเศรษฐกิจ เป็นอัตราที่ธนาคารกลางจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารพาณิชย์ที่เอาเงินมาฝาก หรือเป็นอัตราที่ธนาคารกลางเก็บดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ที่มากู้เงิน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้าที่เป็นผู้กู้หรือผู้ฝากเงินต่อไป ทั้งนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ "อัตราดอกเบี้ยธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีระยะ 1 วัน" เป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

มาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานรายงานทางการเงินของตนเองได้ใช้มาตรฐานการบัญชีหรือรายงานทางการเงินแบบเดียวกัน¹¹

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (“สภาวิชาชีพบัญชี”) ได้รับการอนุญาตจากองค์กรมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศให้ทำซ้ำและจำหน่ายมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยภายในราชอาณาจักรประเทศไทยเท่านั้น ไม่มีการให้สิทธิแก่บุคคลอื่นที่ทำซ้ำ เก็บไว้ในระบบ หรือโอนให้ในรูปแบบต่าง ๆ หรือสื่ออื่น ๆ ปราศจากการได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากสภาวิชาชีพบัญชีและองค์กรมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย (TFRS) ที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชีมีไว้เพื่อนำมาถือปฏิบัติในราชอาณาจักรประเทศไทยเท่านั้น และไม่ได้มีการจัดทำหรืออนุมัติโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ¹² ทั้งนี้ได้มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติทางบัญชีตามกรอบแนวคิดรายงานทางการเงินเพื่อให้รายงานทางการเงินแสดงมูลค่าสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายของกิจการที่เสนอรายงานให้มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินความเป็นไปได้สำหรับกระแสเงินสดรับสุทธิในอนาคตของกิจการที่เสนอรายงานและการประเมินหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารต่อทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจของกิจการ¹³ โดยผู้บริหารของกิจการในฐานะที่เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543¹⁴

¹¹ เกียรตินิยม คุณติสุขและสุธา เจียรนัยกุลวานิช, บทบาทสำคัญของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศในโลกยุคปัจจุบัน [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565.

แหล่งที่มา : https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/july_sep_11/pdf/aw28.pdf

¹² สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการรายงานทางการเงินปรับปรุงปี 2564 [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 5 กันยายน 2565.

แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/en/Article/Detail/135175>

¹³ สภาวิชาชีพบัญชี, กรอบแนวคิดสำหรับรายงานทางการเงิน [ออนไลน์], หน้า 22, 1 กุมภาพันธ์ 2562.

แหล่งที่มา : <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/42/ฉบับปรับปรุงปี-2564-ปีปัจจุบัน>

¹⁴ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565.

มาตรา 8 ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับประกอบการธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่งแยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจ ณ สถานที่นั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้บุคคลธรรมดาใดหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจใดในประเทศไทยตามเงื่อนไขใดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ได้

ประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันใช้บังคับ

ในกรณีที่มิประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้อธิบดีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับวันเริ่มทำบัญชีครั้งแรก และกำหนดวิธีการจัดทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนนั้น

2.1 ความหมายของต้นทุนการกู้ยืม¹⁵

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) ให้คำนิยามของต้นทุนการกู้ยืมไว้ว่า ต้นทุนการกู้ยืม (Borrowing Costs) หมายถึง ดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกู้ยืมของกิจการ เช่น ดอกเบี้ยที่คำนวณโดยวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง¹⁶ หรือวิธีอื่นที่ให้ผลไม่แตกต่างจากวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ซึ่งเกิดจากเงินเบิกเกินบัญชีและจากเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาวรวมถึงภาษีที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยที่ผู้กู้ต้องรับภาระที่ได้อธิบายไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน จำนวนที่ตัดบัญชีของส่วนลดหรือส่วนเกินที่เกี่ยวกับการกู้ยืม จำนวนที่ตัดบัญชีรายจ่ายเกี่ยวกับการจัดการกู้ยืม ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศส่วนที่นำมาปรับปรุงกับต้นทุนของดอกเบี้ย ดอกเบี้ยที่เกิดจากหนี้สินตามสัญญาเช่าที่มีการรับรู้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า เป็นต้น

2.2 การจัดหาเงินทุนการกู้ยืม¹⁷

กิจการสามารถจัดหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการตามระยะเวลาได้ 2 ประเภท ได้แก่ เงินลงทุนระยะสั้น และเงินลงทุนระยะยาว

(1) **เงินทุนระยะสั้น (Short Term Financing)** คือ เงินทุนที่องค์การธุรกิจจัดหาเพื่อใช้ดำเนินงาน โดยมีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนไม่เกิน 1 ปี ได้แก่ การจัดหาทรัพย์สินหมุนเวียน จ่ายเงินเดือนพนักงาน ชื้อวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิต แหล่งในการจัดหาเงินทุนระยะสั้น ได้แก่

(1.1) ธนาคารพาณิชย์ การจัดหาเงินทุนระยะสั้นจากธนาคารพาณิชย์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

¹⁵ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม, หน้า 3-4.

¹⁶ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน, 9 เมษายน 2564.

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หมายถึง อัตราที่ใช้ในการคิดลดประมาณการเงินสดจ่ายหรือรับในอนาคตตลอดอายุที่คาดไว้ของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินเพื่อให้ได้มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงิน หรือราคาทุนตัดจำหน่ายของหนี้สินทางการเงินในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง กิจการต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับโดยพิจารณาเงื่อนไขของสัญญาทั้งหมดของเครื่องมือทางการเงินนั้น (ตัวอย่างเช่น การชำระเงินก่อนครบกำหนด การขยายระยะเวลา สิทธิเลือกที่จะซื้อ และสิทธิเลือกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) แต่ต้องไม่พิจารณาผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยการคำนวณนี้ให้รวมถึงค่าธรรมเนียมและต้นทุนในการรับและจ่ายทั้งหมดระหว่างคู่สัญญาตามสัญญา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ต้นทุนการทำรายการและส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าอื่นๆ ทั้งหมด โดยมีข้อสันนิษฐานว่ากระแสเงินสดและอายุที่คาดไว้ของกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่สามารถประมาณการกระแสเงินสดหรืออายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงิน (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงิน) ได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้กระแสเงินสดตามสัญญาตลอดอายุสัญญาของเครื่องมือทางการเงินนั้น (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินนั้น) ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจเกิดขึ้น

¹⁷ การจัดหาเงินทุนการกู้ยืม [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 30 พฤษภาคม 2565.

แหล่งที่มา : <https://www.novabizz.com/Business/เงินทุน.htm>

(1.1.1) การเบิกเงินเกินบัญชีธนาคาร คือ เมื่อกิจการมีความต้องการเงินทุนระยะสั้น สามารถทำข้อตกลงกับธนาคารขอเบิกเงินมากกว่าจำนวนที่ฝากไว้ โดยธนาคารอาจขอให้ใช้หลักทรัพย์บุคคลมาค้ำประกัน และคิดดอกเบี้ยจากจำนวนเงินที่เบิกเกินบัญชีเงินฝาก

(1.1.2) การนำสินค้าหรือใบรับสินค้าค้ำประกันการกู้ คือ กิจการกู้เงินจากธนาคารโดยนำสินค้าหรือ สลากหลังใบรับสินค้าเป็นหลักประกันการกู้จากธนาคาร กำหนดการชำระเงินเมื่อจำหน่ายสินค้าได้

(1.2) ใช้เอกสารเครดิต คือองค์การธุรกิจใช้เอกสารเครดิตในการกู้เงินจากเจ้าหนี้ เอกสารที่ใช้ในการกู้ระยะสั้นได้แก่ เช็คลงวันที่ล่วงหน้า การขายลดตั๋วเงินให้สถาบันการเงิน ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้เจ้าหนี้ เป็นต้น

(1.3) สินเชื่อทางการค้า คือ องค์การธุรกิจจัดหาเงินทุนระยะสั้นได้ตามประเพณีการค้า โดยการซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อซึ่งได้สินค้าก่อนชำระเงินภายหลัง หรือการรับรองตัวแลกเงินที่เจ้าหนี้เป็นผู้ออก

(2) เงินทุนระยะยาว (Long Term Financing) หมายถึง เงินทุนที่กิจการจัดหาให้มีกำหนดระยะเวลาจ่ายคืนเกินกว่า 5 ปี แหล่งในการจัดหาเงินทุนระยะยาว ได้แก่

(2.1) เจ้าของทุนองค์การธุรกิจ โดยการเพิ่มทุนของเจ้าขององค์การธุรกิจประเภทเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน และการออกจำหน่ายหุ้นทุนขององค์การธุรกิจ ประเภทบริษัทจำกัด หุ้นทุนของบริษัท ได้แก่

(2.1.1) หุ้นสามัญ บริษัทออกหุ้นสามัญจำหน่ายให้แก่ประชาชน เพื่อนำเงินไปเป็นทุนของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมบริษัท และได้รับเงินปันผลในกรณีบริษัทมีกำไร แต่อัตราเงินปันผลของหุ้นสามัญไม่กำหนดแน่นอน

(2.1.2) หุ้นบุริมสิทธิ บริษัทออกหุ้นบุริมสิทธิจำหน่ายให้แก่ประชาชน เพื่อนำเงินไปเป็นทุนของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมบริษัท และรับเงินปันผลเป็นอัตราแน่นอน

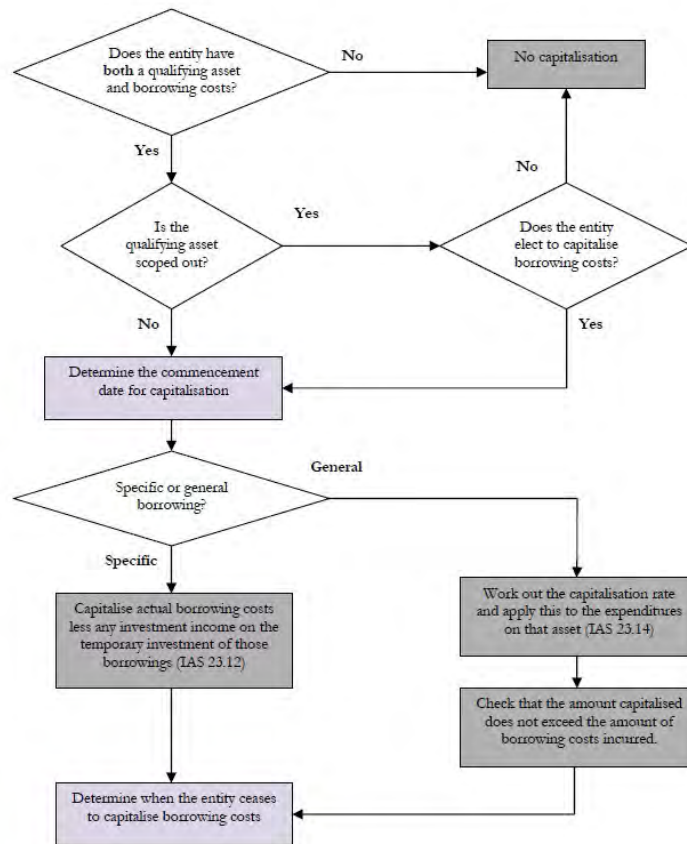
(2.2) ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น กิจการสามารถจัดหาเงินทุนระยะยาวได้โดยการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืม เช่น ที่ดิน อาคาร เป็นต้น

(2.3) จำหน่ายพันธบัตร องค์การธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนระยะยาวได้ โดยออกเอกสารจำหน่ายให้แก่ประชาชน ผู้ถือพันธบัตรมีสภาพเป็นเจ้าหนี้ขององค์การธุรกิจ ผลตอบแทนที่ได้รับคือ ดอกเบี้ยที่มีอัตราแน่นอน ไม่ว่าจะกิจการจะมีกำไรหรือขาดทุน

(2.4) กู้ยืมจากรัฐบาล รัฐบาลมีนโยบายให้องค์การธุรกิจขนาดเล็กกู้ระยะยาวโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ เพื่อส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจ

2.3 การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ออกมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม ซึ่งกำหนดวิธีการในการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมโดยกิจการจะต้องรวมต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข¹⁸ เป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์นั้น และกิจการต้องรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมอื่นเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ต้นทุนนั้นเกิดขึ้น

รูปภาพที่ 5 การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นสินทรัพย์¹⁹

¹⁸ สภาวิชาชีพบัญชี, คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม, หน้า 1. 27 กุมภาพันธ์ 2563.

สินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข (A Qualifying Asset) หมายถึง สินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมพร้อมเพื่อให้สามารถนำสินทรัพย์นั้นมาใช้ได้ตามประสงค์หรือนำไปขาย เช่น อาคารสำนักงานที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง โรงงานผลิตที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง เงินลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง หรือเป็นสินค้าที่ต้องใช้ระยะเวลาในการแปลงสภาพให้พร้อมที่จะขาย เป็นต้น

ตัวอย่างของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข เช่น สินค่างานเหลือ โรงงานผลิต โรงผลิตพลังงาน สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน พืชเพื่อการให้ผลผลิต เป็นต้น

ตัวอย่างของสินทรัพย์ที่ไม่เข้าเงื่อนไข เช่น ที่ดินที่ได้มาถือไว้โดยไม่มีการดำเนินการพัฒนาใดๆ สินค่างานเหลือที่ผลิตเป็นจำนวนมากโดยมีขั้นตอนการผลิตซ้ำๆ ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ สินทรัพย์ทางการเงิน สินทรัพย์ที่อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายทันทีเมื่อได้มา สินทรัพย์ที่วัดด้วยมูลค่ายุติธรรม สินทรัพย์ที่ไม่อยู่ในกิจกรรมการเตรียมให้พร้อมใช้ และขาย เป็นต้น

¹⁹ Borrowing costs – Q&A IAS 23 [ออนไลน์], 28 มิถุนายน 2562.

ทั้งนี้ ต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ต้นทุนการกู้ยืมดังกล่าวจะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าต้นทุนการกู้ยืมดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่กิจการและกิจการสามารถวัดมูลค่าของต้นทุนการกู้ยืมได้อย่างน่าเชื่อถือ เมื่อกิจการนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 29 เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรงมาถือปฏิบัติด้วย ซึ่งสามารถแสดงการบันทึกรายการบัญชีได้ดังนี้²⁰

เดบิต สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	xx
เครดิต เงินสด / ดอกเบี้ยค้างจ่าย	xx

สำหรับต้นทุนการกู้ยืมอื่นเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ต้นทุนนั้นเกิดขึ้น สามารถแสดงการบันทึกรายการบัญชีได้ดังนี้

เดบิต ดอกเบี้ยจ่าย	xx
เครดิต เงินสด / ดอกเบี้ยค้างจ่าย	xx

2.4 ต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

ต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขเป็นต้นทุนที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ (Avoidable Costs) หากกิจการไม่ก่อรายจ่ายขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข ดังนั้น เมื่อกิจการกู้ยืมเงินมาโดยเฉพาะ (Specific Loans) เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข กิจการจะต้องนำต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสินทรัพย์นั้นมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ เนื่องจากหากกิจการตัดสินใจไม่สร้างสินทรัพย์ กิจการก็ไม่จำเป็นต้องกู้ยืมเงิน ในกรณีนี้ ต้นทุนการกู้ยืมจึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาของสินทรัพย์

อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งก็พิจารณาได้ยากที่จะระบุว่าต้นทุนการกู้ยืมมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขและยากที่จะระบุว่าเงินกู้ใดเป็นเงินกู้ที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ในกรณีที่กิจการมีการจัดการด้านการเงินแบบรวมศูนย์ หรือในกรณีที่กลุ่มกิจการออกตราสารหนี้หลายชนิดเพื่อกู้ยืมเงินด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน แล้วนำเงินกู้เหล่านั้นมาใช้กิจการในกลุ่มกู้ด้วยเงื่อนไขที่ต่างกัน และความยุ่งยากดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่เงินกู้ของกิจการเป็นเงินกู้ในสกุลเงินตราต่างประเทศ หรือเงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ หรือเมื่อกลุ่มกิจการดำเนินงานภายใต้สภาพเศรษฐกิจที่มีภาวะเงินเฟ้อสูงและมีความผันผวนในอัตราแลกเปลี่ยนสูง กรณีดังกล่าวจึงทำให้ยากที่จะระบุว่าต้นทุนการกู้ยืมจำนวนใดมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข และเป็นเหตุให้ต้องอาศัยดุลยพินิจในการพิจารณา ยิ่งไปกว่านั้น หากกิจการได้นำเงินกู้ส่วนที่ยังไม่ได้ใช้ไปลงทุนเป็นการชั่วคราว ในกรณีนี้มาตรฐานการบัญชีระบุว่ากิจการจะต้องนำรายได้ที่เกิดจากการนำเงินกู้ยืมดังกล่าวไปลงทุนเป็นการชั่วคราวหักออกจากต้นทุนการกู้ยืมนั้นที่จะ

²⁰ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม, หน้า 4

บันทึกเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ได้²¹ ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชีได้อธิบายถึงวิธีในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืม โดยแบ่งวิธีการคำนวณออกเป็น 3 กรณี ได้แก่

2.4.1 กรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข²²

สำหรับกรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์เฉพาะจะใช้สำหรับกรณีที่กิจการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้สำหรับการก่อสร้างสินทรัพย์โดยเฉพาะ แต่มีการนำเอาเงินกู้บางส่วนไปหาประโยชน์ เช่น กู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้มาจำนวนหนึ่งเพื่อนำมาใช้ในการก่อสร้างสินทรัพย์ แต่อาจจะนำไปใช้ในสินทรัพย์ยังไม่ทั้งจำนวนเนื่องจากต้องรอรองานเสร็จหรือต้องรอให้ถึงครบกำหนดชำระก่อนถึงจะจ่ายส่วนที่เหลือ ถ้ากิจการถือเงินส่วนนี้ไว้เฉย ๆ ก็จะไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ กิจการเลยนำเงินส่วนนี้ไปฝากธนาคาร ดังนั้นเมื่อเกิดดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคารก็ต้องนำดอกเบี้ยรับดังกล่าวไปหักกลับกับดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดจากการกู้ยืม

$$\text{ต้นทุนการกู้ยืมที่นำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์} \\ = \text{ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างงวด} - \text{รายได้ที่เกิดจากการนำเงินกู้ไปลงทุนเป็นการชั่วคราว}$$

ตัวอย่างวิธีการคำนวณในกรณีนี้ ดังนี้

บริษัท หนึ่ง จำกัดทำสัญญากู้ยืมเงินที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะในการก่อสร้างโรงงานแห่งใหม่จากธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งเป็นจำนวนเงิน 120,000,000 บาท โดยมีอัตราดอกเบี้ย 5% ต่อปี ซึ่งการก่อสร้างเริ่มในวันที่ 1 มีนาคม 25x1 โดยบริษัทฯ ได้รับเงินกู้จากธนาคาร 3 งวด ดังนี้

งวดที่	วันที่ได้รับเงินกู้	จำนวนเงินกู้ (บาท)
1	1 มีนาคม 25x1	40,000,000
2	1 สิงหาคม 25x1	28,000,000
3	1 ตุลาคม 25x1	52,000,000
รวม		120,000,000

ในระหว่างการก่อสร้าง บริษัทฯ ได้นำเงินบางส่วนไปซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการลงทุนชั่วคราวได้รับผลตอบแทนทั้งสิ้น 200,000 บาท ซึ่งโรงงานจัดเป็นสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข ดังนั้น บริษัทฯ ต้องบันทึกต้นทุนการกู้ยืมรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์นั้น แต่ต้องหักด้วยผลตอบแทนจากการลงทุนชั่วคราวที่ได้นำเงินกู้ดังกล่าวไปลงทุนก่อน ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นสามารถแสดงการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถนำมารวมเป็นราคาทุนของโรงงานแห่งใหม่ได้ ดังนี้

²¹ สภาวิชาชีพบัญชี, คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม, หน้า 2.

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

งวดที่		จำนวน
1	$(40,000,000 \times 10/12) \times 5\%$	= 1,666,667
2	$(28,000,000 \times 5/12) \times 5\%$	= 583,333
3	$(52,000,000 \times 3/12) \times 5\%$	= 650,000
รวม		2,900,000
	(หัก) รายได้จากการลงทุนชั่วคราว	(200,000)
	ต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถรวมเป็นราคาทุนของโรงงาน	2,700,000

จากการคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของโรงงานได้เท่ากับ 2,700,000 บาท และสามารถบันทึกบัญชี ได้ดังนี้

เดบิต โรงงานระหว่างก่อสร้าง	2,700,000
เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย / เงินสด	2,700,000

2.4.2 กรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์ทั่วไปแต่นำมาจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข²³

หากกิจการนำเงินกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป (General Loans) มาใช้จัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข กิจการต้องคำนวณหาจำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่นำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์โดยการคูณรายจ่ายของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขด้วยอัตราการจัดขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ (Capitalization Rate) โดยอัตราการตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์คืออัตราถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมสำหรับการกู้ยืมที่มีอยู่ในระหว่างงวด โดยไม่รวมต้นทุนการกู้ยืมของเงินที่กู้มาโดยเฉพาะ แต่มีเงื่อนไขว่าจำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ในระหว่างงวดนั้นต้องไม่เกินจำนวนต้นทุนการกู้ยืมทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในงวดเดียวกัน ทั้งนี้ การคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่นำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์สำหรับเงินที่กู้มาเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปแต่นำมาจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขสามารถแสดงได้ ดังนี้

ต้นทุนการกู้ยืมที่นำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

= รายจ่ายของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข x อัตราการตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

นอกจากนี้ มาตรฐานการบัญชีกำหนดว่าหากสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขที่เกิดจากเงินที่กู้มาโดยเฉพาะนั้น อยู่ในสภาพพร้อมใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย ยอดคงเหลือของเงินที่กู้มาโดยเฉพาะดังกล่าวข้างต้น กิจการต้องนำมาถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์ทั่วไปด้วย

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3-5.

ตัวอย่างวิธีในการคำนวณในกรณีนี้ ดังนี้

ในปี 25x1 บริษัท สอง จำกัด ทำสัญญากู้ยืมเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปทั้งหมด 3 แหล่งเงินทุน ดังนี้

- 1) เงินกู้ 35,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี ได้รับเงินกู้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x1
- 2) เงินกู้ 70,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 5% ต่อปี ได้รับเงินกู้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x1
- 3) เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารถาวรเฉลี่ย 20,000,000 บาท ดอกเบี้ยจ่ายรวม 700,000 บาท

ทั้งนี้ บริษัทฯ มีรายจ่ายโดยประมาณที่เชื่อถือได้ต้นงวด 18,000,000 บาทและตลอดปีเพิ่มขึ้นอีก 60,000,000 บาท โดยบริษัทฯ ได้นำเงินกู้ทั่วไปมาก่อสร้างอาคารสำนักงาน ซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข ดังนั้น บริษัทฯ ต้องนำต้นทุนการกู้ยืมมารวมเป็นราคาทุนของอาคารสำนักงาน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่นำมารวมเป็นราคาทุนของอาคารสำนักงานได้ ดังนี้

การคำนวณหาอัตราดอกเบี้ยตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

เงินต้น (บาท)	การคำนวณ	การคำนวณดอกเบี้ย (บาท)
35,000,000	$35,000,000 \times 10\%$	= 3,500,000
70,000,000	$70,000,000 \times 5\%$	= 3,500,000
20,000,000		700,000
<u>125,000,000</u>		<u>7,700,000</u>

$$\text{อัตราดอกเบี้ยตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์} = 7,700,000 / 125,000,000$$

$$= 6.16\%$$

$$\text{รายจ่ายโดยประมาณที่เชื่อถือได้ถาวรเฉลี่ย} = (\text{ยอดต้นงวด} + \text{ยอดปลายงวด}) / 2$$

$$= (18,000,000 + 78,000,000) / 2$$

$$= 48,000,000 \text{ บาท}$$

$$\text{ต้นทุนการกู้ยืมที่คำนวณได้} = 48,000,000 \times 6.16\%$$

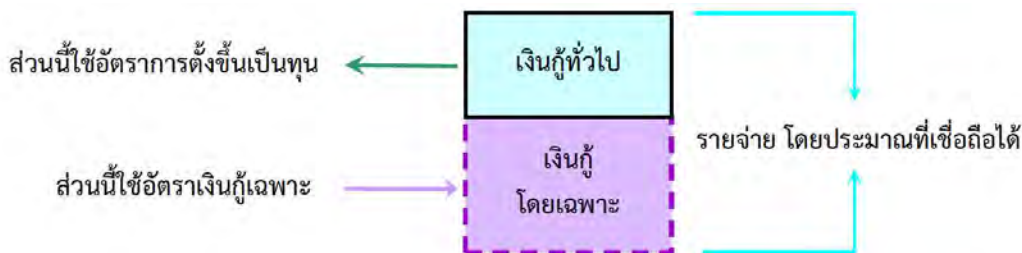
$$= 2,956,800 \text{ บาท}$$

จากการคำนวณข้างต้นจะเห็นได้ว่า บริษัทฯ สามารถนำต้นทุนการกู้ยืมที่คำนวณได้ 2,956,800 บาท มาบันทึกเป็นราคาทุนของอาคารสำนักงานได้เนื่องจากจำนวนดังกล่าวน้อยกว่าต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริง (2,956,800 บาท < 7,700,000 บาท) ขณะที่ในส่วนที่ไม่สามารถบันทึกเป็นราคาทุนของอาคารสำนักงานได้ก็ให้นำมาบันทึกเป็นดอกเบี้ยจ่ายตามปกติ ซึ่งสามารถบันทึกบัญชี ได้ดังนี้

เดบิต	อาคารสำนักงานระหว่างก่อสร้าง	2,956,800
	ดอกเบี้ยจ่าย	4,743,200
	เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย / เงินสด	7,700,000

2.4.3 กรณีเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์เฉพาะและทั่วไปเพื่อจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข²⁴

การกู้ยืมโดยวัตถุประสงค์เฉพาะและทั่วไปจะต้องแบ่งยอดเงินกู้ออกเป็น 2 ส่วน สำหรับส่วนที่เป็นเงินกู้เฉพาะจะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉพาะเพื่อคำนวณและบันทึกเข้าเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ และเงินส่วนที่เหลือจะใช้จากการกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป โดยจะนำเงินต้นมาคำนวณเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์เท่านั้นเพื่อคำนวณอัตราการจัดขึ้นเป็นทุนเหมือนกับตัวอย่างในกรณีที่ 2.5.2

รูปภาพที่ 6 ภาพแสดงสัดส่วนเงินกู้โดยวัตถุประสงค์เฉพาะและวัตถุประสงค์ทั่วไป²⁵

ตัวอย่างวิธีในการคำนวณในกรณีนี้ ดังนี้

เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 25x0 บริษัท สาม จำกัดได้ทำสัญญาว่าจ้างให้บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างทำการก่อสร้างอาคารสำนักงานให้โดยตกลงราคาของอาคารสำนักงานที่จะก่อสร้างไว้เท่ากับ 34,000,000 บาท ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาในการก่อสร้าง 4 ปี โดยการก่อสร้างได้เริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 25x1 ซึ่งบริษัทฯ เริ่มจ่ายเงินให้กับบริษัทผู้รับเหมาในปี 25x1 โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

วันที่จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
1 มกราคม 25x1	4,800,000
1 มีนาคม 25x1	2,400,000
1 กรกฎาคม 25x1	6,000,000
1 พฤศจิกายน 25x1	7,200,000

ในระหว่างปี 25x1 บริษัทฯมีรายการกู้ยืมเงินอยู่ 3 แห่ง ดังนี้

1) วันที่ 1 มกราคม 25x1 บริษัทฯออกตั๋วเงินจ่าย อัตราดอกเบี้ย 6% ต่อปี อายุ 5 ปี เป็นจำนวนเงิน 8,000,000 บาท โดยเป็นการกู้เงินมาเพื่อสร้างอาคารสำนักงานโดยเฉพาะ ซึ่งกำหนดจ่ายดอกเบี้ยทุกวันที่ 31 ธันวาคม

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-7.

²⁵ สภาวิชาชีพบัญชี, สรุปความแตกต่างหลักการทางบัญชีกับหลักการทางภาษีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) บทที่ 13 ต้นทุนการกู้ยืม [ออนไลน์], 25 สิงหาคม 2565.

2) วันที่ 1 พฤษภาคม 25x0 บริษัทฯออกหุ้นกู้ อัตราดอกเบี้ย 5% ต่อปี อายุ 10 ปี เป็นจำนวนเงิน 40,000,000 บาท โดยเป็นการกู้เงินมาเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป ซึ่งกำหนดจ่ายดอกเบี้ยทุกวันที่ 30 เมษายน

3) วันที่ 1 กรกฎาคม 25x0 บริษัทฯออกตั๋วเงินจ่าย อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี อายุ 3 ปี เป็นจำนวนเงิน 15,000,000 บาท โดยเป็นการกู้เงินมาเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป ซึ่งกำหนดจ่ายดอกเบี้ยทุกวันที่ 30 มิถุนายน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่นำมารวมเป็นราคาทุนของอาคารสำนักงานได้ ดังนี้
การคำนวณรายจ่ายสะสมถัวเฉลี่ย

วันที่จ่าย	รายจ่ายถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก		
1 มกราคม	$4,800,000 \times 12/12$	=	4,800,000
1 มีนาคม	$2,400,000 \times 10/12$	=	2,000,000
1 กรกฎาคม	$6,000,000 \times 6/12$	=	3,000,000
1 พฤศจิกายน	$7,200,000 \times 2/12$	=	1,200,000
			11,000,000

การคำนวณหาอัตราดอกเบี้ยตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์สำหรับเงินกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป

ประเภทเงินกู้ยืม	เงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	ระยะเวลา	ดอกเบี้ยจ่าย
หุ้นกู้ 5%	40,000,000	5%	12/12	2,000,000
	$(40,000,000 \times 12/12)$			
ตั๋วเงินจ่าย 10%	15,000,000	10%	12/12	1,500,000
	$(15,000,000 \times 12/12)$			
	55,000,000	6.36%		3,500,000

ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ เท่ากับ 6.36% ($3,500,000/55,000,000$)

การคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่หลีกเลี่ยงได้

รายจ่ายสะสมถัวเฉลี่ย	x	อัตราดอกเบี้ย	=	ต้นทุนการกู้ยืม
8,000,000		6% (เงินกู้เฉพาะ)		480,000
3,000,000*		6.36% (เงินกู้ทั่วไป)		190,800
11,000,000				670,800

* $3,000,000 = 11,000,000 - 8,000,000$ (รายจ่ายถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหักด้วยเงินกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ)

การคำนวณหาดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้นจริงสำหรับปี 25x1

ประเภทเงินกู้ยืม	เงินต้น	อัตรา ดอกเบี้ย	ระยะเวลา	ดอกเบี้ยจ่าย
ตัวเงินจ่าย 6%	8,000,000	6%	12/12	480,000
หุ้นกู้ 5%	40,000,000	5%	12/12	2,000,000
ตัวเงินจ่าย 10%	15,000,000	10%	12/12	1,500,000
				3,980,000

จากการคำนวณข้างต้นจะเห็นได้ว่าต้นทุนการกู้ยืมที่หลีกเลี่ยงได้ (670,800 บาท) มีจำนวนน้อยกว่าดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้นจริง (3,980,000 บาท) ดังนั้น บริษัทฯจึงสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมที่หลีกเลี่ยงได้ทั้งจำนวน 670,800 บาทไปเป็นต้นทุนของอาคารสำนักงานได้

เดบิต	อาคารสำนักงานระหว่างก่อสร้าง	670,800
	ดอกเบี้ยจ่าย	3,309,200
	เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย / เงินสด	3,980,000

2.5 การเริ่มต้นการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์²⁶

กิจการต้องรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข ณ วันเริ่มต้นการรวมต้นทุน วันเริ่มต้นสำหรับการรวมต้นทุนกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ หมายถึงวันแรกที่เข้าเกณฑ์ทุกข้อดังต่อไปนี้

- (1) รายจ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้นได้เกิดขึ้น
- (2) ต้นทุนการกู้ยืมได้เกิดขึ้น และ
- (3) สินทรัพย์อยู่ระหว่างการดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์นั้นให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย เช่น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการค้า เป็นต้น

รายจ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขจะรวมเฉพาะรายจ่ายที่เกิดจากการจ่ายโดยเงินสด การโอนสินทรัพย์อื่น หรือโดยการรับโอนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยหักด้วยการรับเงินค่าความคืบหน้าของงานและเงินอุดหนุนที่ได้รับที่เกี่ยวกับสินทรัพย์นั้น²⁷ โดยปกติแล้วมูลค่าตามบัญชีถัวเฉลี่ยของช่วงเวลาหนึ่งของสินทรัพย์นั้นจะถือเป็นรายจ่ายโดยประมาณที่เชื่อถือได้เพื่อใช้คูณกับอัตราการตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

²⁶ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม, หน้า 6-7.

²⁷ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล [ออนไลน์], 10 เมษายน 2562.

เงินอุดหนุนที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ หมายถึง เงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่มีเงื่อนไขหลักให้กิจการที่เข้าข่ายได้รับเงินอุดหนุนต้องซื้อ สร้าง หรือจัดหาสินทรัพย์ระยะยาวโดยอาจมีเงื่อนไขรองที่เกี่ยวกับการจำกัดประเภทหรือสถานที่ตั้งของสินทรัพย์หรือระยะเวลาที่กิจการต้องจัดหาหรือถือครองสินทรัพย์นั้น

ของช่วงเวลาเดียวกัน มูลค่าตามบัญชีในที่นี้เป็นราคาที่รวมต้นทุนการกู้ยืมที่ได้นำมาบันทึกเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ก่อนหน้านี้แล้ว

ทั้งนี้ การดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์นั้นให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายยังรวมถึงการดำเนินการด้านเทคนิคและการบริหารก่อนที่จะเริ่มการก่อสร้างด้วย เช่น การขออนุญาตก่อนที่จะเริ่มการก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม การดำเนินการนี้ไม่รวมถึงการมีสินทรัพย์ไว้ในครอบครองโดยไม่มีการผลิตหรือพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพสินทรัพย์นั้น เช่น ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดในระหว่างการพัฒนาที่ดินที่เข้าเงื่อนไขให้ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ในขณะที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินเท่านั้น ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจากที่ดินที่ซื้อมาเพื่อก่อสร้างอาคาร แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการพัฒนาไม่สามารถนำมารวมเป็นราคาทุนของที่ดินได้

2.6 การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์²⁸

เนื่องจากกิจการอาจมีต้นทุนการกู้ยืมเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่มีการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายหยุดชะงักลงเป็นเวลาต่อเนื่อง ดังนั้น ต้นทุนการกู้ยืมดังกล่าวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นจึงเป็นต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ ซึ่งไม่เข้าเงื่อนไขที่จะนำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

อย่างไรก็ตาม ถ้าหากงานทางด้านเทคนิคและการบริหารที่สำคัญยังคงดำเนินอยู่ กิจการสามารถรวมต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ได้ อย่างไรก็ตาม กรณีที่เกิดการล่าช้าชั่วคราว โดยเฉพาะการล่าช้านั้นเป็นสิ่งจำเป็นของกระบวนการที่ทำให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย กิจการสามารถรวมต้นทุนการกู้ยืมในช่วงที่เกิดการล่าช้านั้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ได้ ตัวอย่างเช่น ช่วงเวลาที่รอให้ระดับน้ำลดเพื่อทำการก่อสร้างสะพาน หากว่าระดับน้ำที่ขึ้นสูงถือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตามปกติระหว่างการก่อสร้างของภูมิภาคแถบนั้น เป็นต้น

2.7 การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์²⁹

ต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถนำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จะสิ้นสุดลงเมื่อการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายได้เสร็จสิ้นลง โดยปกติสินทรัพย์จะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายเมื่อการก่อสร้างเสร็จสิ้นลงถึงแม้ว่างานประจำด้านการบริหารจะยังคงดำเนินต่อไปแต่ในกรณีงานที่เหลืออยู่เป็นการปรับปรุงเพียงเล็กน้อย มาตรฐานการบัญชีจะให้ถือว่าการดำเนินการที่สำคัญนั้นได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เช่น การตกแต่ง

²⁸ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม, หน้า 7.

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7-8.

สินทรัพย์ตามความต้องการของผู้ซื้อหรือผู้ใช้เป็นงานเพียงอย่างเดียวที่ยังค้างอยู่ ให้อถือว่าสินทรัพย์นั้นได้เสร็จสิ้นลงแล้วจึงจะต้องหยุดรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์

ดังนั้น สำหรับสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขที่สร้างเสร็จเป็นบางส่วนและสามารถใช้งานได้ขณะที่สินทรัพย์ส่วนอื่นยังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง กิจการต้องหยุดรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ส่วนที่สร้างเสร็จหากการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์บางส่วนให้พร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายของสินทรัพย์ส่วนนั้นเสร็จสิ้นลง เช่น แหล่งรวมธุรกิจซึ่งประกอบด้วยอาคารหลายหลังโดยอาคารแต่ละหลังสามารถใช้งานได้โดยแยกเทศ

ตัวอย่างของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขที่ต้องทำให้เสร็จก่อนที่ส่วนใดส่วนหนึ่งจะใช้งานได้ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีกระบวนการผลิตตามลำดับหลายขั้นตอน การผลิตแต่ละขั้นตอนเกิดขึ้นในส่วนต่างๆ ของโรงงานซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น โรงผลิตเหล็ก

2.8 มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน³⁰

ถ้าหากราคาทุนหรือมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (Recoverable Amount)³¹ หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (Net Realizable Value)³² กิจการต้องลดมูลค่าหรือตัดจำหน่ายมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นลงตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในบางสถานการณ์ กิจการอาจปรับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ให้กลับมาเพิ่มขึ้นด้วยจำนวนที่เคยลดค่าหรือตัดจำหน่ายออกไปแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 6.

³¹ สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ [ออนไลน์], สี 10 เมษายน 2562.

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย หรือมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์นั้นแล้วแต่จำนวนเงินใดจะสูงกว่า

³² สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ [ออนไลน์], 10 เมษายน 2562.

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ หมายถึง ราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายได้ตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติหักด้วยประมาณการต้นทุนในการผลิตสินค้านั้นให้เสร็จและต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้

บทที่ 3

หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการวัดมูลค่าต้นทุนการกู้ยืมตามประมวลรัษฎากร

การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นจากเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม หรือการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมล้วนส่งผลกระทบต่อลักษณะในการดำเนินชีวิต ทัศนคติ ค่านิยม หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป ประชาชนต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขณะที่รัฐบาลนอกจากมีหน้าที่ในการดูแลรักษาความเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศแล้ว รัฐบาลยังมีหน้าที่ในการดูแลประชาชนให้ได้รับการบริการหรือสวัสดิการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ซึ่งการดูแลของรัฐบาลจำเป็นต้องใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดในการผลักดันนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดในการบริหารประเทศ โดยรัฐบาลต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ และจัดทำรายจ่ายให้สอดคล้องกับรายได้ให้เกิดความสมดุลและสามารถบริหารงานได้อย่างราบรื่น ซึ่งรายได้ของรัฐบาล³³ เกิดได้จากหลากหลายช่องทางทั้งจากการเก็บภาษีอากร การขายสินค้า การให้บริการ การรับบริจาค หรือการกู้ยืม อย่างไรก็ตาม รายได้หลักที่สำคัญที่สุดมาจาก “ภาษีอากร”

ภาษีอากรเป็นรายได้ที่รัฐบาลบังคับเก็บจากประชาชนเพื่อนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงกับผู้เสียภาษี รัฐบาลจะต้องพยายามบริหารทรัพยากร จัดสรรรายจ่ายให้

³³ รายรับของรัฐบาล [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 21 กันยายน 2565.

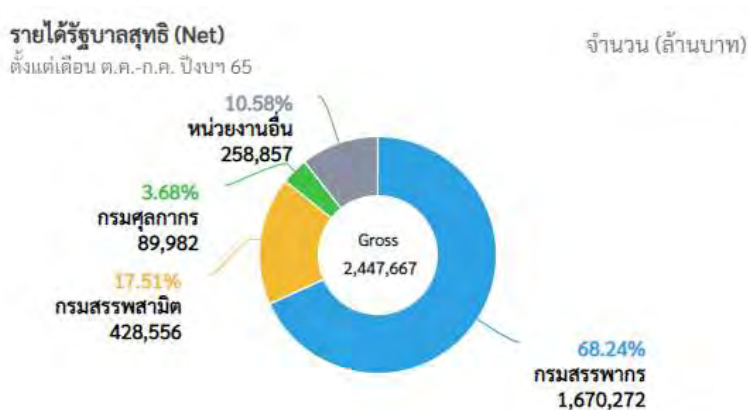
แหล่งที่มา : <http://elearning.psu.ac.th/courses/262/รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล.pdf>

แหล่งรายได้ของรัฐบาลที่สำคัญมาจาก 3 แหล่ง ได้แก่

- (1) รายรับประเภทรายได้ เป็นรายรับที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลและไม่มีพันธะต้องคืน แบ่งได้เป็น 2 ช่องทาง คือ ภาษีอากรและไม่ใช่ภาษีอากร
 - (1.1) รายได้จากภาษีอากร (Tax Revenue) เป็นรายได้ที่รัฐบาลเก็บจากประชาชนโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย ทั้งนี้รัฐบาลจะเก็บภาษีได้มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลและความสามารถในการเสียภาษีของประชาชนด้วย
 - (1.2) รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non-Tax Revenue) เป็นรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานทางธุรกิจของรัฐบาล ได้แก่
 - รายได้จากรัฐพาณิชย์ เป็นรายได้ที่เกิดจากการแบ่งส่วนแบ่งผลกำไรในการดำเนินงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของทั้งหมดหรือบางส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของรัฐวิสาหกิจหรือบริษัท เช่น การไฟฟ้า การประปา การบินไทย สลากกินแบ่งฯ เป็นต้น
 - รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ เกิดจากการขายสิ่งของและบริการของรัฐบาล
 - รายได้อื่น ๆ เกิดจากรายได้ตามอำนาจกฎหมายและระเบียบข้อบังคับหรือสัญญาที่ทำไว้กับรัฐบาล
- (2) รายรับประเภทเงินกู้ เมื่อรายรับประเภทรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย รัฐบาลจำเป็นต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อนำมาใช้ในกิจการสาธารณะ เมื่อพิจารณาตามแหล่งเงินกู้สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งเงินกู้ภายในประเทศและแหล่งเงินกู้ภายนอกประเทศ โดยปกติการกู้ยืมเงินจะกู้เพื่อใช้ในโครงการใดโครงการหนึ่งเฉพาะจึงไม่ได้ปรากฏอยู่ในงบประมาณรายรับประจำปี อย่างไรก็ตาม แม้การกู้เงินจะช่วยให้รัฐบาลไทยมีรายรับเพียงพอกับรายจ่ายก็ตามแต่จะต้องมีภาระผูกพัน คือต้องมีการจ่ายเงินต้นพร้อมกับชำระดอกเบี้ยตามเงื่อนไขที่แหล่งเงินกู้กำหนด
- (3) รายรับประเภทเงินคงคลัง เงินคงคลังเป็นเงินสดเหลือจ่ายที่รัฐบาลเก็บไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน เกิดจากเงินเหลือจากการใช้จ่ายตามปีงบประมาณ จึงเปรียบเสมือนเป็นเงินออมของประเทศไทย การนำเงินคงคลังนี้ออกมาใช้มากเกินไปจนเกินควรจะทำให้เกิดผลเสียด้านสภาพคล่องของระบบการคลังได้ เงินคงคลังจึงมิใช่แหล่งรายรับที่จะนำมาใช้จ่ายได้อย่างสม่ำเสมอต้องขึ้นอยู่กับจำนวนเงินคงคลังสะสมที่มีอยู่ในขณะนั้นรวมทั้งนโยบายการสำรองเงินของประเทศไทยด้วย

ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อเก็บภาษีได้มากขึ้นและทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลักนอกจากการนำมาเพื่อบริหารและพัฒนาประเทศแล้วยังมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ในการจัดเก็บภาษีอีก เช่น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ ช่วยส่งเสริมหรือควบคุมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากภาษีอากรจะช่วยลดพฤติกรรมบางอย่างของประชาชนได้ เช่น ในกรณีการใช้ภาษีอากรเพื่อลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยเพื่อลดความต้องการของสินค้าลง หรือในทางตรงกันข้ามอาจเป็นการสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ เช่น การใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการสร้างกิจกรรมหรือธุรกิจใหม่ ๆ โดยการยกเว้นหรือลดอัตราภาษีเพื่อให้เกิดการจ้างงาน การลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ เป็นต้น

กระทรวงการคลังได้เปิดเผยถึงผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลของปีงบประมาณ 2565³⁴ พบว่า รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้ได้เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,447,667 ล้านบาท โดยรายได้ของรัฐบาลมาจาก 3 หน่วยงานหลักๆ ได้แก่ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร โดยมีรายได้จากกรมสรรพากรเป็นสัดส่วนรายได้ของรัฐที่สูงที่สุดถึง 1,670,272 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 68.24% ของสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลสุทธิ ขณะที่รายได้จากกรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรอยู่ที่ 428,556 ล้านบาท และ 89,982 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.51% และ 3.68% ของรายได้รัฐบาลสุทธิตามลำดับ

รูปภาพที่ 7 รายได้รัฐบาลสุทธิ³⁵

³⁴ วรพงษ์ แพร่ม่วง, ปีงบประมาณของไทย [ออนไลน์], ตุลาคม 2563.

แหล่งที่มา : <https://library.parliament.go.th/radioscript/rr2563-oct1>

ปีงบประมาณ หมายถึง ระยะเวลาที่รัฐบาลใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการจัดงบประมาณตามกฎหมาย โดยวิธีงบประมาณของไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกำหนดให้ปีงบประมาณหมายความถึงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

³⁵ ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 21 กันยายน 2565.

แหล่งที่มา : <https://dataservices.mof.go.th/menu3?id=2>

กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงการคลังมีหน้าที่หลักในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง สำหรับโครงสร้างในการจัดเก็บภาษีในประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ³⁶ ได้แก่

(1) ภาษีทางตรง เป็นภาษีที่ภาครัฐจัดเก็บจากรายได้และทรัพย์สินต่างๆของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยไม่สามารถผลักภาระภาษีไปยังผู้อื่นได้ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีป้าย ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก และภาษีทรัพย์สินต่าง ๆ

(2) ภาษีทางอ้อม เป็นภาษีที่ภาครัฐจัดเก็บจากผู้บริโภคเป็นภาษีที่เป็นภาระแก่ผู้ซื้อหรือผู้ขายบางส่วนให้กับผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเป็นผู้ชำระภาษีอากรแทนผู้ขาย รัฐบาลจัดเก็บภาษีทางอ้อมเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ เช่น การสร้างถนน การสนับสนุนการศึกษา สาธารณสุข การพัฒนาแหล่งน้ำ เงินสนับสนุนโครงการภาครัฐ ตลอดจนใช้เป็นงบประมาณที่จัดสรรให้กับกระทรวงต่างๆ เป็นต้น ภาษีทางอ้อม ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

นอกจากนี้กรมสรรพากรยังมีหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายจัดเก็บภาษีอากร และแก้ไขกฎหมายภาษีอากรเพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในระดับสากลและเพื่อบรรเทาภาระภาษีของประชาชน รวมถึงการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อสร้างโอกาสในการบริหารจัดการเก็บภาษีอากรภายใต้ข้อจำกัดด้านรายได้และค่าใช้จ่าย เช่น การจัดเก็บภาษีโดยเฉพาะจัดเก็บจากกลุ่มธุรกิจข้ามชาติซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีศักยภาพสูงในการชำระภาษี

สำหรับสัดส่วนของภาษีเงินได้ที่สรรพากรจัดเก็บได้ในภาษีแต่ละประเภทพบว่า ภาษีที่ทำให้รัฐบาลสามารถเก็บภาษีได้มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่เก็บได้สูงถึง 766,407 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าประมาณการ 119,548 ล้านบาทหรือร้อยละ 18.5 โดยภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 88,319 ล้านบาท หรือร้อยละ 33.2 เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าและราคาน้ำมันดิบดูไบสูงกว่าที่ประมาณการไว้ประกอบกับค่าเงินบาทอ่อนค่าลง ขณะที่ภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 31,228 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.2

สำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดเก็บได้ 467,506 ล้านบาทซึ่งสูงกว่าประมาณการ 77,556 ล้านบาทหรือร้อยละ 19.9 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 14.9 โดยภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ (ภ.ง.ด. 50) ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด. 53) และภาษีจากค่าบริการและจำหน่ายเงินกำไร (ภ.ง.ด. 54) สูงกว่าประมาณการเป็นสำคัญ³⁷ ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้เก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มจากประมาณการอันเนื่องมาจากแนวโน้ม

³⁶ Peak account, ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมคืออะไรแตกต่างกันอย่างไร [ออนไลน์], 30 พฤศจิกายน 2563.

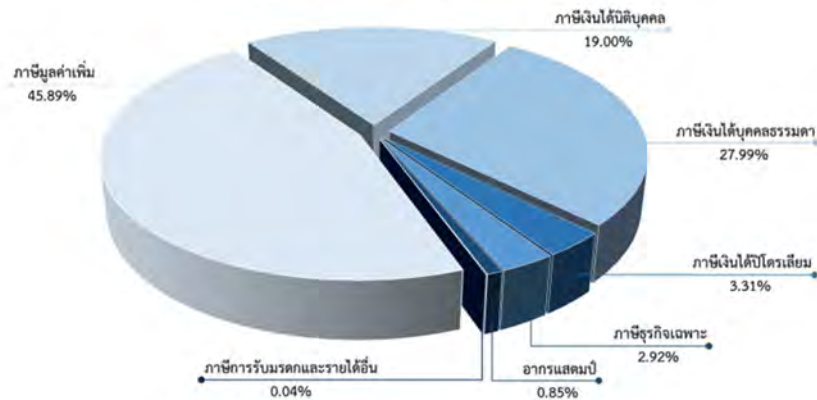
แหล่งที่มา : <https://peakaccount.com/blog/ภาษีทางตรง-ภาษีทางอ้อม>

³⁷ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, รายงานสถานการณ์ด้านการคลังปีงบประมาณ 2565 [ออนไลน์], 10 กรกฎาคม 2565.

แหล่งที่มา : <https://www.fpo.go.th/main/getattachment/Economic-report/Fiscal-Situation-Report/16710/รายงานสถานการณ์ด้านการคลัง-ปีงบประมาณ-2565-ฉบับที่-10-กรกฎาคม-2565.pdf.aspx>

การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมถึงการเปิดประเทศอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 คลี่คลายลง

สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรแยกตามรายภาษี ปีงบประมาณ 2565
(ตุลาคม 2564 - กรกฎาคม 2565)

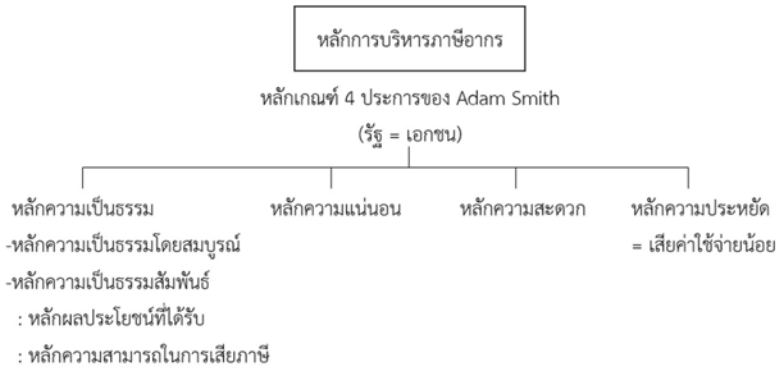
รูปภาพที่ 8 สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรแยกตามรายภาษีปีงบประมาณ 2565

3.1 หลักการทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี³⁸

Adam Smith นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษได้กล่าวถึงแนวคิดหลักการบริหารภาษีอากรที่ดีไว้ตั้งแต่ ค.ศ. 1776 ถึงแม้ว่าจะเป็นแนวคิดที่มีระยะเวลาานานกว่า 200 ปีแต่หลักการนี้ก็ยังเป็นที่ยอมรับและมีการนำหลักการนี้มาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดเก็บภาษีอากรในปัจจุบัน ซึ่งตามหลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีสามารถสรุปเป็นหลักการได้ 4 ประการ ได้แก่

- (1) หลักความเป็นธรรม (Equity)
- (2) หลักความแน่นอน (Certainly)
- (3) หลักความสะดวก (Convenience)
- (4) หลักความประหยัด (Economy)

³⁸ ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, กฎหมายภาษีอากร (สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, เมษายน 2563), หน้า 81-90.

รูปภาพที่ 9 หลักการบริหารภาษีอากรที่ดี

เนื่องจากในเอกัตศึกษาดังนี้ศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักการและวิธีการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืมมาปรับใช้กับการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรเพื่อให้เป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี ผู้วิจัยจึงขอกว่าเฉพาะหลักภาษีอากรที่ดีที่เกี่ยวข้องกับเอกัตศึกษาดังนี้เท่านั้น ได้แก่ หลักความเป็นธรรมและหลักความแน่นอน

3.1.1 หลักความเป็นธรรม

เนื่องจากประชาชนของรัฐจำเป็นต้องบริจาคหรือสละเงินให้แก่รัฐภายใต้ความคุ้มครองตามสัดส่วนของรายได้ที่ครอบครองอยู่ แนวความคิดเรื่องหลักความเป็นธรรมจึงถือเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญของหลักความยุติธรรมทางภาษี การจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรมจึงต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่เป็นความสามารถหรือสิ่งที่แสดงความสามารถของผู้เสียภาษี (เงินได้ ทรัพย์สิน การบริโภค) รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถและหลักการในการแบ่งสรรภาระสาธารณะซึ่งต้องเป็นหลักเกณฑ์ที่สามารถบังคับใช้ได้โดยทั่วกัน ทั้งนี้การยกเว้นภาษีหรือการเพิ่มอัตราภาษีนั้น ผู้ที่บัญญัติกฎหมายต้องพึงกระทำด้วยความระมัดระวังโดยพิจารณาถึงจำนวนภาษีขั้นต่ำที่ประชาชนทุกคนควรแบกรับ โดยส่วนใหญ่เน้นความสามารถ ความกินดีอยู่ดีทางเศรษฐกิจ หรือเศรษฐกิจที่เอื้อประโยชน์แก่คนทั่วไป (Economic well-being) อาจวัดได้จากรายได้ (Income) ความมั่งมี (Wealth) หรือ การใช้จ่าย (Expenditure)

การพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ที่จะใช้เป็นเครื่องวัดความสามารถของผู้เสียภาษีจึงเป็นเรื่องสำคัญและมีความเห็นแตกต่างกันหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บภาษีตามสัดส่วนแห่งความสามารถจะหมายถึงอะไรระหว่างการจัดเก็บภาษีเท่ากันเฉพาะตามสัดส่วนของจำนวนรายได้ หรือการจัดเก็บภาษีเท่าเทียมกันตามส่วนของจำนวนรายได้บวกด้วยสถานะส่วนบุคคลของแต่ละคน (หลักความเสมอภาคทางภาษี) ซึ่งถ้าเป็นความหมายแรกย่อมหมายถึงตามส่วนแห่งตัวเลขซึ่งเป็นรายได้ และหากเป็นความหมายที่สองจะหมายถึงตามส่วนแห่งสถานะส่วนบุคคล ดังนั้นการพิจารณาหลักความยุติธรรมจึงต้องควบคู่กับหลักความเสมอภาคด้วย

นักเศรษฐศาสตร์แบ่งหลักความเป็นธรรมโดยพิจารณาจากการเก็บภาษีออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

(1) หลักความเป็นธรรมโดยสมบูรณ์ (Principle of absolute equity) เป็นการวัดความเป็นธรรมในการเสียภาษีของประชาชนในรูปตัวเงิน คือผู้เสียภาษีควรต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเงินเท่ากันเพราะภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลควรต้องกระจายแก่ผู้เสียภาษีทุกคนเป็นจำนวนเท่าเทียมกัน

(2) หลักความเป็นธรรมสัมพันธ์ (Modified equity principle) ได้แก่ การแบ่งความยุติธรรมในการจัดเก็บเป็น 2 หลัก ได้แก่

(2.1) หลักผลประโยชน์ที่ได้รับ (The benefit principle) คือผู้ได้รับประโยชน์จากการบริการใดของรัฐมากก็ต้องเสียภาษีมาก ผู้ได้รับประโยชน์น้อยก็ควรเสียภาษีน้อย และถ้าหากไม่ได้รับประโยชน์จากรบริการนั้นก็ไม่ต้องเสียภาษีเพื่อการนั้น

(2.2) หลักความสามารถในการเสียภาษี (The ability to pay principle) เป็นการวัดความเสมอภาคในการเสียภาษีโดยการใช้การเสียสละความพึงพอใจของผู้เสียภาษีเป็นเครื่องวัด

ตัวอย่างของความสามารถที่นำมาใช้วิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดบทบัญญัติกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่น่าจะได้รับการพิจารณาว่าสอดคล้องกับหลักความสามารถในการเสียภาษี ได้แก่ กรณีการกำหนดเพดานอัตราภาษีก้าวหน้าตามเกณฑ์ปริมาณฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เพิ่มขึ้นตามแต่นโยบายของรัฐ ในส่วนของบทบัญญัติที่อาจไม่สอดคล้องกับหลักความสามารถในการเสียภาษีแต่อาจสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมโดยสมบูรณ์เนื่องจากการเสียภาษีควรต้องเสียภาษีเป็นเงินจำนวนเท่ากันเพราะภาระค่าใช้จ่ายของรัฐควรต้องกระจายแก่ผู้เสียภาษีทุกคนเป็นจำนวนเท่าเทียมกัน เป็นต้น

3.1.2 หลักความแน่นอน

ภาษีที่จัดเก็บต้องมีความชัดเจนและแน่นอนไม่ว่าจะเป็นฐานภาษี เทคนิคการประเมิน และวิธีการจัดเก็บภาษี ความแน่นอนที่กล่าวถึงนี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลมิใช่จากการกระทำตามอำเภอใจของฝ่ายผู้เสียภาษี เช่น รัฐต้องบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเทคนิควิธีการทางภาษี (ฐานคำนวณ การคำนวณ และการจัดเก็บ) อย่างชัดเจนไม่คลุมเครือ ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณภาษีที่ตนต้องชำระได้ รวมทั้งมีการกำหนดวันเวลา สถานที่ที่แน่นอน การจัดเก็บที่ไม่เคารพหรือสอดคล้องกับความแน่นอนย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การจัดเก็บภาษีของเจ้าภาษีนายอากรที่ขาดหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เป็นต้น

Adam Smith ได้ให้ความสำคัญกับหลักความแน่นอนและหลักความสะดวกในลักษณะที่ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เนื่องจากจำนวนหรือสัดส่วนของภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องชำระให้แก่รัฐต้องมีลักษณะที่แน่นอนและเฉพาะเจาะจง ไม่เป็นไปตามความต้องการของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง รวมถึงวิธีการประเมินจัดเก็บภาษีที่สะดวกแก่ผู้เสียภาษี และมีการกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระไว้อย่างชัดเจนแน่นอนด้วย

3.2 ทรัพย์สินทางอากร

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนที่กิจการมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิต จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการเพื่อให้เช่าหรือใช้ในการบริหารงาน โดยกิจการคาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่า 1 รอบปีบัญชี การได้มาของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สามารถได้มาได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น ซื้อเป็นเงินสด เงินเชื่อ เช่าซื้อ ผ่อนชำระ หรือวิธีสี่สซึ่ง หรือกิจการอาจได้สินทรัพย์มาโดยการบริจาค การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ หรือโดยการสร้างขึ้นเอง ทั้งนี้กิจการจะต้องวัดมูลค่าของสินทรัพย์ที่กิจการได้มาในการวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินค้าด้วย “ราคาทุน” ที่เข้าเงื่อนไข คือ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์ และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนได้อย่างน่าเชื่อถือ³⁹

ประมวลรัษฎากรมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทรัพย์สินทางภาษีอากรไว้ในมาตรา 65 ตรี ซึ่งกำหนดรายจ่ายต้องห้ามที่ไม่ให้นำมารวมคำนวณกำไรสุทธิ โดยมาตรา 65 ตรี (5) บัญญัติว่า “รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนหรือรายจ่ายในการต่อเติมเปลี่ยนแปลงขยายออกหรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สิน แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม” ดังนั้นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน หรือรายจ่ายในการต่อเติมเปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สินเป็นรายจ่ายต้องห้าม โดยกิจการสามารถบันทึกการจ่ายเหล่านี้เข้าเป็นต้นทุนของทรัพย์สินและทยอยตัดค่าเสื่อมราคาได้ แต่หากเป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิมถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ เช่น บริษัทฯเช่าที่ดินมาเพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าแล้วมีการจ่ายค่าใช้จ่ายในการปรับพื้นที่เช่าซึ่งอยู่ใต้พื้นที่ลานคอนกรีตรวมถึงค่าใช้จ่ายในการปรับพื้นที่เช่าซึ่งอยู่ใต้พื้นที่อาคารสำนักงานและคลังสินค้า กรณีนี้ถือเป็นการทำให้มูลค่าของที่ดินสูงขึ้น บริษัทฯต้องนำค่าใช้จ่ายในการปรับพื้นที่ดังกล่าวไปรวมกับราคาที่ดินและถือเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนตามมาตรา 65 ตรี (5) แห่งประมวลรัษฎากร⁴⁰

นอกจากนี้หากพิจารณาจากประมวลรัษฎากรตามมาตรา 65 ตรี (5) จะเห็นได้ว่าเมื่อกิจการมีรายการต้นทุนการกู้ยืมไม่ว่าจะเป็นการกู้ยืมมาเพื่อซื้อที่ดิน กู้ยืมมาเพื่อก่อสร้างอาคาร หรือกู้ยืมมาเพื่อสินทรัพย์อื่น ๆ เช่น เครื่องจักร ยานพาหนะ หรือเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นการลงทุนจึงสามารถบันทึกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้และถือเป็นรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี (5)

³⁹ สมเดช โจนครุเสถียร, ต้นแบบ...การปิดบัญชีพร้อมจบประเด็นภาษี (บริษัท ธรรมนิติเพลส จำกัด, พฤศจิกายน 2564), หน้า 192.

⁴⁰ กรมสรรพากร, เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ตรี [ออนไลน์], 14 พฤศจิกายน 2563.

แหล่งที่มา : <https://www.rd.go.th/827.html>

รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กิจการจ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่อกิจการเป็นระยะเวลาเกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี

รายจ่ายในการต่อเติม เปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ทรัพย์สินดีขึ้น หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้อายุการใช้งานของทรัพย์สินเดิมยาวนานขึ้นหรือมีสภาพดีขึ้น

3.3 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร

บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร⁴¹ กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากกำไรสุทธิหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี โดยการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจะต้องใช้เกณฑ์สิทธิ

นอกจากนี้กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 1/2528 เรื่อง การใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมแยกตามประเภทธุรกิจ เช่น การคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการฝากขายให้ใช้เกณฑ์สิทธิ แต่ถ้าหากเป็นรายได้ค่าเบี้ยประกันชีวิตสามารถนำรายได้ส่วนนั้นมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับชำระก็ได้ หรือกรณีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สินสามารถนำรายได้ค่าเช่า ค่างวด หรือรายจ่ายมาคำนวณตามส่วนแห่งรอบระยะเวลาการให้เช่าทรัพย์สินหรือตามเกณฑ์อื่นที่เหมาะสมตามวิธีการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปก็ได้ เป็นต้น⁴²

จากบทบัญญัติของประมวลรัษฎากรและคำสั่งของกรมสรรพากรตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการรับรู้รายได้และรายจ่ายจะต้องรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สิทธิ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติในระดับกว้าง ๆ เพียงเท่านั้น แต่ในส่วนของต้นทุนการกู้ยืมไม่ได้มีการกำหนดเป็นการเฉพาะ อีกทั้งวิธีการคำนวณดอกเบี้ยการกู้ยืมในประมวลรัษฎากรก็ไม่ได้มีการกำหนดไว้เช่นเดียวกันจะมีเพียงแต่หลักเกณฑ์ตามหลักเกณฑ์สิทธิเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายตามมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากรที่กล่าวมาข้างต้นเท่านั้น

⁴¹ กรมสรรพากร, บัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร หมวด 3 ภาษีเงินได้ [ออนไลน์], 30 พฤษภาคม 2565.

แหล่งที่มา : <https://www.rd.go.th/5939.html>

มาตรา 65 บัญญัติว่า “เงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามความในส่วนนี้คือกำไรสุทธิซึ่งคำนวณได้จากกำไรสุทธิหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี และรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าวให้มีกำหนดสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะน้อยกว่าสิบสองเดือนก็ได้ คือ

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเริ่มตั้งใหม่ จะถือวันเริ่มตั้งถึงวันหนึ่งวันใดเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรกก็ได้

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอาจยื่นคำร้องต่ออธิบดี ขอเปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณีเช่นว่านี้ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตสุดแต่จะเห็นสมควร คำสั่งเช่นว่านั้นต้องแจ้งให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้ยื่นคำร้องทราบภายในเวลาอันสมควร และในกรณีที่อธิบดีสั่งอนุญาตให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่อธิบดีกำหนด

การคำนวณรายได้และรายจ่ายตามวรรคหนึ่งให้ใช้เกณฑ์สิทธิ โดยให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใดแม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะยังไม่ได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ในกรณีจำเป็นผู้ยื่นได้จะขออนุมัติต่ออธิบดีเพื่อเปลี่ยนแปลงเกณฑ์สิทธิและวิธีการทางบัญชี เพื่อคำนวณรายได้และรายจ่ายตามวรรคสองก็ได้และเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้วให้ถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป”

⁴² กรมสรรพากร, คำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 1/2528 เรื่องการใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล [ออนไลน์]. 10 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา : <https://www.rd.go.th/3480.html>

3.4 การเริ่มต้นการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ทางภาษีอากร

จากบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่กำหนดเกี่ยวกับการนำต้นทุนการกู้ยืมเข้ามารวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนสินทรัพย์หรือรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนว่าจะนำต้นทุนการกู้ยืมเข้ามารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เมื่อใดนั้น กรมสรรพากรออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 92) เรื่อง “กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ย เงินกู้ยืมเพื่อซื้อหรือให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” กำหนดว่าต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดจากการได้มาซึ่งทรัพย์สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสามารถนำมารวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนของสินทรัพย์ได้เมื่อต้นทุนการกู้ยืมจะต้องเกิดก่อนวันที่ทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตามประสงค์และจะต้องเกี่ยวเนื่องโดยตรงจากการดำเนินธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพหรือเกี่ยวเนื่องโดยตรงต่อทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดรายได้ หากมีการนำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์อื่นใดก็ให้นำต้นทุนการกู้ยืมเฉพาะที่เกี่ยวกับการซื้อหรือให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินมาคำนวณเท่านั้น

3.5 การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ทางภาษีอากร

การก่อสร้างสินทรัพย์ต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ อย่างเพื่อให้การดำเนินการของกิจการสำเร็จตามแผนงานที่กิจการได้วางไว้ เมื่อกิจการเริ่มดำเนินการก่อสร้างอาจมีเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้การก่อสร้างสินทรัพย์ต้องหยุดชะงักลงหรือล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ เช่น สภาพอากาศที่แปรปรวน น้ำท่วมหรือเกิดพายุเข้าจนไม่สามารถทำการก่อสร้างได้ การขาดแรงงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการก่อสร้าง รวมถึงการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือกรณีเกิดวิกฤตการณ์โควิด 19 ที่มีประกาศจากศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ออกมาประกาศให้ปิดแคมป์คนงานก่อสร้างเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัส ซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ ล้วนเป็นปัจจัยภายนอกที่กิจการไม่สามารถควบคุมได้ แต่อย่างไรก็ตาม กิจการยังสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้ เนื่องจากในประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการระบุถึงการหยุดพักในการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ทั้งนี้ กรมสรรพากรได้ออกหนังสือตอบข้อหารือในเรื่องที่เกี่ยวกับโครงการก่อสร้างที่ต้องหยุดชะงักลงอันเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้เพียงกรณีเดียว คือ หนังสือตอบข้อหารือเรื่อง ภาษีเงินได้นิติบุคคล กรณีดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อก่อสร้างอาคารโรงงานและซื้อเครื่องจักร

เลขที่หนังสือ : กค 0811/00218

วันที่ : 12 มกราคม 2542

ข้อหารือ : ในปี 2540 บริษัทฯ ได้เริ่มโครงการขยายกำลังการผลิตด้วยการก่อสร้างโรงงานซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศ และว่าจ้างบริษัทต่างประเทศแนะนำการติดตั้งเครื่องจักร แต่เนื่องจากในเดือนกรกฎาคม 2540 ประเทศไทยมีการปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ และบริษัทฯ ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจทำให้ต้องชะลอโครงการก่อสร้างไว้ชั่วคราว บริษัทฯ มีความเข้าใจว่าดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับค่าอาคารโรงงานที่อยู่ระหว่างก่อสร้างและค่าเครื่องจักรที่ยังรอการติดตั้งที่บริษัทฯ ต้องจ่ายในช่วงเวลาหยุดโครงการขยายกำลังการผลิต บริษัทฯ มีสิทธินำมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ ทั้งนี้ตามมาตราฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 ของสมาคมบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่อง การปฏิบัติในการตั้งต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของทรัพย์สิน และต่อเมื่อโครงการขยายกำลังการผลิตได้ดำเนินต่อไปดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายนับตั้งแต่วันที่โครงการขยายได้ดำเนินต่อไปจนถึงวันที่โรงงานเสร็จพร้อมทำการผลิตสินค้าได้ให้ถือเป็นต้นทุนของทรัพย์สินความเห็นของบริษัทฯ ดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

แนววินิจฉัย : กรณีตามข้อเท็จจริงข้างต้นอาจแยกพิจารณาได้ ดังนี้

(1) กรณีค่าดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการก่อสร้างอาคารโรงงานที่บริษัทฯ ได้จ่ายไปในระหว่างชะลอโครงการก่อสร้างหรือในระหว่างการก่อสร้างอาคารโรงงานจนถึงการก่อสร้างแล้วเสร็จหรืออาคารใช้งานได้ตามสภาพให้ถือเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ตามมาตรา 65 ตรี (5) แห่งประมวลรัษฎากร จะนำไปหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิไม่ได้ แต่มีสิทธินำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าอาคารโรงงานเพื่อหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาตามมาตรา 65 ทวิ (2) แห่งประมวลรัษฎากรประกอบกับพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 145) พ.ศ. 2527 ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องจ่ายไปหลังจากการก่อสร้างแล้วเสร็จหรืออาคารนั้นใช้งานได้ตามสภาพให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีที่จ่ายได้

(2) กรณีค่าดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อซื้อเครื่องจักรที่บริษัทฯ ได้จ่ายไปในระหว่างรอการติดตั้งเครื่องจักรในช่วงหยุดโครงการหรือที่ได้จ่ายไปในระหว่างที่ได้ซื้อเครื่องจักรจนกระทั่งเครื่องจักรนั้นได้รับการติดตั้งจนสามารถใช้งานได้ตามสภาพให้ถือเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ตามมาตรา 65 ตรี (5) แห่งประมวลรัษฎากรจะนำไปหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิไม่ได้ แต่มีสิทธินำดอกเบี้ยนั้นไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าของเครื่องจักรเพื่อหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาตามมาตรา 65 ทวิ (2) แห่งประมวลรัษฎากรประกอบกับพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 145) พ.ศ. 2527

ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องจ่ายไปหลังจากเครื่องจักรใช้งานได้ตามสภาพให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิของแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีที่จ่ายได้

รูปภาพที่ 10 ภาพอธิบายหนังสือตอบข้อหารือเลขที่ กค. 0811/00218⁴³

จากหนังสือตอบข้อหารือข้างต้นจะเห็นได้ว่าบริษัทฯจะต้องนำต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้างโรงงานและซื้อเครื่องจักรบันทึกเข้าเป็นต้นทุนของสินทรัพย์จนกว่าจะถึงวันที่การก่อสร้างแล้วเสร็จหรือทรัพย์สินสามารถอยู่ในสภาพที่สามารถใช้ได้ตามความประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย ถึงแม้ว่าในระหว่างการก่อสร้างนั้นจะมีการชะลอโครงการ หรือหยุดพักการก่อสร้างใด ๆ ก็ตาม บริษัทฯยังสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นสินทรัพย์และสามารถตัดค่าเสื่อมตามมาตรา 65 ทวิ (2) ได้ตามปกติ

3.6 การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

เมื่อกิจการมีการกู้ยืมเงินและนำเงินกู้ยืมนั้นมาก่อสร้างสินทรัพย์ ต้นทุนการกู้ยืมจะถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์และตัดค่าเสื่อมเมื่อสินทรัพย์นั้นพร้อมใช้งานตามหลักเกณฑ์การคิดค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินมาตรา 65 ทวิ (2) ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมก็ต้องสิ้นสุดลงเมื่อการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ ถ้าหากยังมีต้นทุนการกู้ยืมเกิดขึ้นอยู่ กิจการจะต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีแทน อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงถ้าเป็นการก่อสร้างสินทรัพย์ในโครงการใหญ่ ๆ สินทรัพย์ในแต่ละส่วนมักใช้เวลาในการก่อสร้างที่แตกต่างกันไป เช่น ตึก ก. สร้างเสร็จและมีการใช้งานแล้วขณะที่ตึก ข. ยังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง หากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ต้นทุนการกู้ยืมจะสามารถบันทึกเข้าเป็นต้นทุนสินทรัพย์ได้ทั้งจำนวนหรือไม่หรือจะบันทึกเข้าเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ได้เฉพาะตึกที่ยังสร้างไม่เสร็จเท่านั้น ในกรณีนี้ไม่ได้มีการระบุชัดเจนถึงวิธีการหรือขั้นตอนการคำนวณในประมวลรัษฎากร แต่อย่างไรก็ตาม กรมสรรพากรมีการตอบข้อหารือเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลกรณีการคำนวณหักค่าเสื่อมและค่าเสื่อมราคาของอาคารที่อยู่ระหว่างก่อสร้างไว้ ดังนี้

เลขที่หนังสือ : กค 0706/3505

วันที่ : 1 พฤษภาคม 2549

⁴³ สภาวิชาชีพบัญชี, สรุปความแตกต่างหลักการทางบัญชีกับหลักการทางภาษีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAs) บทที่ 13 ต้นทุนการกู้ยืม.

ข้อหาหรือ : บริษัท ช. จำกัด ประกอบกิจการการให้บริการโรงแรม บริษัทฯ ได้เริ่มก่อสร้างอาคารโรงแรม เมื่อปี 2547 บริษัทฯ ก่อสร้างอาคารโรงแรมเสร็จบางส่วนประมาณ 1 ใน 3 ของโครงการก่อสร้างทั้งหมด บริษัทฯ จึงได้เปิดให้บริการกับลูกค้าที่มาใช้บริการ และบริษัทฯ ก่อสร้างเพิ่มเติมในส่วนที่เหลือซึ่ง บริษัทฯ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2548 และจะเปิดให้บริการทั้งหมดได้ในปี 2549 บริษัทฯ ได้นำรายได้จากการให้บริการห้องพักของโรงแรมตั้งแต่ปี 2547 ถึงปี 2548 บันทึกเป็นรายได้ของกิจการ และได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) ตลอดมา ซึ่งในส่วนของโรงแรมที่สร้างเสร็จ และก่อให้เกิดรายได้มีต้นทุน คือค่าสีทหรือและค่าเสื่อมราคาของอาคารพร้อมค่าตกแต่ง บริษัทฯ จึงขอทราบว่

(1) บริษัทฯ จะคำนวณหักค่าสีทหรือและค่าเสื่อมราคาของอาคารโรงแรมระหว่างก่อสร้างบางส่วนที่สร้างเสร็จและเปิดให้บริการเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชี 2547 ได้หรือไม่ หากสามารถดำเนินการได้ บริษัทฯ มีสิทธิคำนวณหักค่าสีทหรือและค่าเสื่อมราคาของอาคารโรงแรมจากมูลค่าใด

(2) บริษัทฯ จะมีรายได้เพิ่มขึ้นในปี 2548 เพราะส่วนของงานระหว่างก่อสร้างช่วงที่สองเสร็จสมบูรณ์สามารถเปิดให้บริการเพิ่มมากขึ้นจากเดิมในปี 2547 บริษัทฯ จะคำนวณหักค่าสีทหรือและค่าเสื่อมราคาของอาคารโรงแรมได้เช่นเดียวกับ (1) หรือไม่

(3) กรณีการบันทึกรายการตาม (1) ไม่ถูกต้อง บริษัทฯ สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องได้อย่างไร เนื่องจากบริษัทฯ เป็นธุรกิจที่แตกต่างจากโรงแรมอื่นทั่วไป

แนววินิจฉัย :

(1) กรณีตาม (1) และ (2) บริษัทฯ ได้นำอาคารที่อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ซึ่งบริษัทฯ ได้ก่อสร้างเสร็จบางส่วนประมาณ 1 ใน 3 ของโครงการก่อสร้างทั้งหมด โดยเปิดให้บริการลูกค้าในปี 2547 ทำให้บริษัทฯ มีรายได้จากการให้บริการดังกล่าว ดังนั้นหากบริษัทฯ สามารถคำนวณหาสัดส่วนของอาคารที่ก่อสร้างแล้วเสร็จได้แน่นอน ชัดเจนตามการใช้งานจริง ซึ่งเป็นไปตามวิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทฯ มีสิทธิหักค่าสีทหรือและค่าเสื่อมราคาจากมูลค่าของอาคารโรงแรมตามส่วนที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือใช้ประโยชน์ได้ โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่เริ่มใช้ประโยชน์จากอาคารโรงแรมนั้น

(2) กรณีตาม (3) ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการหักค่าสีทหรือและค่าเสื่อมราคาของอาคารโรงแรมที่ใช้งานบางส่วนดังกล่าว บริษัทฯ มีสิทธิที่จะบันทึกบัญชีตามวิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป หากบริษัทฯ บันทึกบัญชีดังกล่าวไม่ถูกต้อง บริษัทฯ มีสิทธิปรับปรุงแก้ไขการบันทึกบัญชีดังกล่าวได้

จากข้อหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าในกรณีที่อาคารสร้างเสร็จและพร้อมใช้งานจะต้องหยุดบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นต้นทุนของสินทรัพย์และจะต้องเริ่มคิดค่าเสื่อมราคาตามมาตรา 65 ทวิ (2) แต่สำหรับสินทรัพย์ที่ยังสร้างไม่เสร็จสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นสินทรัพย์ได้ต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะพร้อมใช้งาน นอกจากนี้ การคำนวณต้นทุนการกู้ยืมเพื่อบันทึกเข้าต้นทุนของสินทรัพย์ในทางภาษีจะไม่ได้มีการพิจารณาถึงมูลค่าที่ได้รับคืน โดยกิจการสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนของสินทรัพย์ได้ทั้งหมดจนกว่าจะสามารถใช้งานสินทรัพย์นั้นได้ อีกทั้งยังไม่มีมีการพิจารณาถึงการด้อยค่าของสินทรัพย์เหมือนอย่างกรณีการรับรู้สินทรัพย์ทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี

บทที่ 4

แนวทางในการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) มาปรับใช้กับ

การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

จากการศึกษาในบทที่ 2 เรื่อง หลักเกณฑ์ทางบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าต้นทุนการกู้ยืม และบทที่ 3 เรื่อง หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการวัดมูลค่าต้นทุนการกู้ยืมตามประมวลรัษฎากร ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่ถูกนำมารวมในต้นทุนของสินทรัพย์ ซึ่งหากเป็นหลักเกณฑ์ทางบัญชีจะใช้วิธีการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปตามมาตรฐานการบัญชี ขณะที่หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรจะใช้หลักเกณฑ์ตามประมวลรัษฎากร ความแตกต่างระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการรับรู้รายการ และวิธีการในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่ถูกบันทึกเข้าสินทรัพย์ที่ต่างกันไป และยังส่งผลให้รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไร (ขาดทุน) และการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลของทั้ง 2 วิธีแตกต่างกันไปด้วย

4.1 การนำมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากร

เนื่องจากหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรมีการบัญญัติถึงการรับรู้รายการรายได้และค่าใช้จ่ายไว้ตามมาตรา 65 โดยกำหนดให้กิจการรับรู้รายการรายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สิทธิ อย่างไรก็ตามในประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ไว้เป็นหัวข้อเฉพาะตามที่กล่าวในบทที่ 3 ดังนั้นจึงส่งผลให้เกิดปัญหาในการรับรู้รายการในบางกรณี เช่น เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นที่กระทบต่อการรับรู้รายการ ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีของแต่ละกิจการก็อาจจะมึนงงสงสัยในการปฏิบัติงานและส่งผลให้มีการรับรู้รายการในงบการเงินที่ต่างกันไป ถ้าหากประมวลรัษฎากรมีการบัญญัติเพิ่มเติมไว้เป็นการเฉพาะก็จะช่วยให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของกิจการแต่ละแห่งปฏิบัติได้เหมือนกัน อีกทั้งยังทำให้เกิดความเสมอภาคและเกิดความเท่าเทียมกันในการรับรู้รายการอีกด้วย

การนำแนวคิดหลักการรับรู้รายการทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) มาปรับใช้ถือได้ว่าเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยทำให้การรับรู้รายการรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการสามารถแสดงมูลค่าสินทรัพย์ได้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากการบันทึกราคาทุนของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีจะมีการพิจารณาถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของสินทรัพย์เพื่อให้มูลค่าสินทรัพย์ที่แสดงในงบการเงินถูกต้องและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ หากประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ต่ำกว่าราคาทุน กิจการจะต้องรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเพื่อให้สินทรัพย์แสดงมูลค่าเพียงเท่าที่จะได้รับเท่านั้น ดังนั้นการรับรู้รายการดังกล่าวจะช่วยทำให้มูลค่าของสินทรัพย์แสดงมูลค่าได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและไม่สูงเกินกว่าความเป็นจริง ขณะที่การรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากร กิจการสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นเข้าเป็น

ต้นทุนของสินทรัพย์ได้ทั้งจำนวนโดยไม่ได้มีการพิจารณาถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับของสินทรัพย์ ซึ่งอาจส่งผลให้มูลค่าของสินทรัพย์ในทางภาษีอากรสูงเกินกว่าความเป็นจริงได้

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าวิธีการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีและการรับรู้รายการทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรจะมีวิธีการรับรู้ที่ต่างกัน แต่ทั้ง 2 วิธีต่างก็ต้องการให้สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายที่แสดงอยู่ในงบการเงินแสดงมูลค่าได้อย่างถูกต้องครบถ้วนเช่นเดียวกัน เนื่องจากข้อมูลในงบการเงินจะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งองค์ประกอบในงบการเงินแต่ละส่วนจะให้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจในมุมมองที่แตกต่างกันออกไป เช่น งบกำไรขาดทุนจะแสดงให้เห็นถึงผลประกอบการของกิจการระหว่างปีเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเห็นถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการ รวมถึงโครงสร้างด้านรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการ ขณะที่งบแสดงฐานะการเงินจะแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของธุรกิจ ฐานะทางการเงินและสภาพคล่องของกิจการ รวมถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ของกิจการ

สำหรับวิธีการรับรู้รายการหรือการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถนำหลักการตามมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากรสามารถแสดงได้ดังนี้

(1) การนำหลักการรับรู้ผลประโยชน์ที่ได้จากการนำเงินกู้ยืมบางส่วนมาใช้ในวัตถุประสงค์อื่น ๆ มาหักกับมูลค่าต้นทุนการกู้ยืม

เนื่องจากการกู้ยืมในปัจจุบันไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ก่อสร้างสินทรัพย์เพียงอย่างเดียวแต่อาจจะนำมาใช้ในกิจการเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ด้วย เช่น นำเงินกู้ยืมมาใช้ในการดำเนินงานตามปกติของกิจการเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงิน หรือนำเงินกู้ยืมบางส่วนมาลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนในระหว่างรอการจ่ายชำระ ซึ่งการนำเงินมาใช้ประโยชน์ระหว่างรอการจ่ายชำระจะช่วยทำให้กิจการได้รับผลตอบแทนในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น หากนำเงินมาฝากธนาคารกิจการจะได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน หรือการนำเงินไปลงทุนในหุ้นก็จะได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยรับ แต่หากกิจการนำเงินมาลงทุนในหลักทรัพย์ก็จะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของเงินปันผล เป็นต้น โดยปัจจุบันมีช่องทางการลงทุนให้เลือกที่หลากหลายมากขึ้น บางช่องทางมีความเสี่ยงต่ำมากจึงทำให้กิจการนำเงินมาลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อกิจการมากกว่าการถือเงินกู้ยืมไว้ในมือโดยไม่นำมาหาประโยชน์

การรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการสามารถนำเงินได้ที่ได้จากการหาประโยชน์อื่นใดที่ผลประโยชน์นั้นเกิดจากเงินต้นที่มาจากการกู้ยืม โดยสามารถนำเงินได้นั้นมาหักกับต้นทุนการกู้ยืมที่จะบันทึกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้ เนื่องจากตามหลักการบัญชีมีแนวคิดที่ว่าเงินกู้ยืมนั้นกู้ยืมมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการก่อสร้างสินทรัพย์และเมื่อนำเงินจำนวนนี้มาใช้หาประโยชน์ก็ควรนำรายได้ที่เกิดขึ้นมาหักออกจากต้นทุนการกู้ยืมเพื่อทำให้ต้นทุนการกู้ยืมลดลงเนื่องจากรายการที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นรายการที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน หากแสดงแยกรายการเป็นรายได้และรายจ่ายจะทำให้ต้นทุนการกู้ยืมสูงเกินไป ขณะที่การรับรู้

รายการทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร กิจการจะรับรู้รายการผลประโยชน์ที่ได้จากการกู้ยืมเข้าในบัญชีรายได้อื่น ส่วนต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นสามารถรับรู้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้ทั้งจำนวน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากการกู้ยืมนั้นมาจากวัตถุประสงค์เดียวกันคือเพื่อใช้ก่อสร้างสินทรัพย์ หากมีการนำเงินกู้ยืมมาหาผลประโยชน์กิจการก็ควรจะนำผลประโยชน์จากเงินกู้ยืมนั้นมาจากมูลค่าต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากทั้ง 2 รายการมีความเกี่ยวข้องกันและการแสดงรายการโดยยอดสุทธิจะทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาสาระของรายการหรือสภาพการณ์ของรายการนั้นได้ดีกว่า นอกจากนี้การบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่แยกจากกันจะทำให้ไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงต้นทุนแท้จริงที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมได้ ซึ่งการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีด้วยวิธีดังกล่าวจะช่วยทำให้ต้นทุนการกู้ยืมที่บันทึกเข้าเป็นสินทรัพย์แสดงมูลค่าไม่สูงเกินกว่าความเป็นจริงเนื่องจากกิจการจะรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมด้วยยอดสุทธิซึ่งเป็นต้นทุนการกู้ยืมที่แท้จริงเท่านั้น ซึ่งหากกิจการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเข้าไปในสินทรัพย์มากเกินไปนอกจากทำให้สินทรัพย์ไม่สามารถสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงได้แล้วยังส่งผลกระทบต่อการค้าณค่าเสื่อมราคาและการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลอีกด้วย

(2) การนำหลักการเกี่ยวกับการพิจารณาถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์มาปรับใช้กับการรับรู้ต้นทุนของสินทรัพย์ในทางภาษีอากร

มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการต้องพิจารณาถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับของสินทรัพย์เพื่อไม่ให้สินทรัพย์ที่แสดงอยู่ในงบการเงินแสดงมูลค่าสูงเกินกว่าความเป็นจริง เนื่องจากการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ที่สูงเกินกว่าความเป็นจริงทำให้งบการเงินไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสถานะทางธุรกิจที่แท้จริงและอาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจต่อผู้ใช้งบการเงินได้ โดยตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้พิจารณามูลค่าของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยกิจการต้องคำนวณหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ ซึ่งมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนสามารถคำนวณได้จากมูลค่าที่สูงกว่าระหว่างมูลค่าจากการใช้และราคาขายสุทธิ จากนั้นจะนำมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมาพิจารณากับมูลค่าตามบัญชี ถ้าหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี กิจการต้องรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์แสดงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนนั้น แต่หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าตามบัญชี กิจการไม่ต้องปรับปรุงรายการเนื่องจากสินทรัพย์ได้แสดงมูลค่าที่แท้จริงแล้ว ซึ่งการที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้มีการพิจารณาถึงการด้อยค่าของสินทรัพย์จะช่วยทำให้สินทรัพย์ที่แสดงมูลค่าในงบการเงินของกิจการมีความถูกต้อง อีกทั้งยังใกล้เคียงกับความเป็นจริงเนื่องจากมีการคำนึงถึงประโยชน์ที่กิจการจะได้รับจากสินทรัพย์นั้น ขณะที่การรับรู้มูลค่าของสินทรัพย์ทางภาษีอากรจะไม่มี การพิจารณาถึงการด้อยค่าของสินทรัพย์เนื่องจากในประมวลรัษฎากรกำหนดรายจ่ายต้องห้ามไว้ในมาตรา 65 ตรี (1) ที่กำหนดให้เงินสำรองต่าง ๆ เป็นรายจ่ายต้องห้าม นอกจากเงินสำรองจากเบี้ยประกันภัย และเงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญที่สามารถบันทึกเป็นรายจ่ายได้ ดังนั้นสินทรัพย์ทางภาษีอากรจะแสดงมูลค่าเท่ากับราคาซื้อรวม

อาคารและต้นทุนอื่นที่กิจการจ่ายไปเพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตามประสงค์ของฝ่ายบริหาร

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงสภาพที่แท้จริงของสินทรัพย์แล้วอาจพบว่าสินทรัพย์ไม่ได้มีมูลค่าสูงเทียบเท่ากับราคาทุนที่กิจการเคยบันทึกไว้ การที่ประมวลรัษฎากรมีเงื่อนไขกำหนดว่าไม่ให้มีการรับรู้ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์จึงส่งผลให้สินทรัพย์ทางภาษีอากรแสดงมูลค่าสูงเกินไป ซึ่งมูลค่าของสินทรัพย์ที่สูงเกินไปจะกระทบต่อการคำนวณค่าเสื่อมราคาและภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งนี้ประมวลรัษฎากรจะยอมให้รับรู้การขาดทุนเกี่ยวกับสินทรัพย์เมื่อมีการขายสินทรัพย์นั้นไปจริง ๆ ซึ่งหากในกรณีที่สินทรัพย์ที่เคยรับรู้ไว้มีมูลค่าสูง แต่ไม่สามารถขายได้เท่ามูลค่าที่เคยบันทึกไว้จะทำให้กิจการรับรู้ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ในปีนั้น ๆ ในจำนวนที่สูงในปีเดียว ซึ่งการบันทึกขาดทุนในจำนวนที่สูงในปีดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินอย่างแน่นอน

(3) การกำหนดหลักเกณฑ์การหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์

เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีมีข้อกำหนดเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่มีการดำเนินการหยุดชะงักลงเป็นเวลาต่อเนื่องเป็นต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ กิจการจึงไม่สามารถนำต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมารวมเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ได้เนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไขที่จะนำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ขณะที่ประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการระบุถึงการหยุดพักในการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ โดยปัจจุบันมีเพียงข้อหารือกับกรมสรรพากรซึ่งไม่ได้มีการออกข้อกำหนดเป็นกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้นกิจการจึงสามารถรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ในทางภาษีอากรได้ทั้งจำนวน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากในประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการกำหนดถึงการหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ หากเกิดเหตุการณ์ที่กิจการไม่สามารถควบคุมได้ เช่น โรคระบาดหรือ อุทกภัยทางธรรมชาติ ย่อมส่งผลให้การก่อสร้างของกิจการต้องหยุดชะงัก ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอาจมีข้อสงสัยว่าจะยังสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้อยู่หรือไม่ และสามารถสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งหากการรับรู้รายการทางภาษีอากรมีการกำหนดเพิ่มเติมไว้เป็นการเฉพาะจะช่วยทำให้ลดการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ช่วยลดการตีความ เนื่องจากมีการกำหนดเงื่อนไขอย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ

4.2 ประโยชน์ที่ได้จากการนำมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากร

ถ้าหากกรมสรรพากรนำวิธีการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการทางภาษีอากรจะช่วยทำให้สินทรัพย์สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริง อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อ การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลให้เป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี ดังนี้

(1) หลักความเป็นธรรม

การนำหลักเกณฑ์การรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้ทำให้การรับรู้รายการเป็นไปตามหลักความเป็นธรรมโดยสัมพันธ์ตามหลักของผลประโยชน์ที่ได้รับ คือถ้าหากกิจการใดได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นมากก็ควรเสียภาษีมากและเมื่อกิจการใดได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นน้อยก็จะต้องเสียภาษีน้อยลงตามลำดับ เนื่องจากในปัจจุบันความแตกต่างระหว่างการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและการรับรู้รายการทางภาษีอากรมีสาเหตุจากการกำหนดหลักเกณฑ์การบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการคำนวณค่าเสื่อมราคาและการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล ถ้าหากกรมสรรพากรมีการปรับปรุงการรับรู้รายการทางภาษีอากรโดยปรับใช้ตามมาตรฐานการบัญชีตามแนวทางที่กล่าวไว้ในข้อ 4.1 จะช่วยให้สินทรัพย์สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงและส่งผลกระทบต่อรายการทั้งรายได้ ค่าใช้จ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งช่วยให้การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเกิดความเป็นธรรมเนื่องจากการเสียภาษีโดยคำนวณจากสินทรัพย์ที่เป็นไปตามหลักของผลประโยชน์ที่ได้รับ อีกทั้งยังทำให้เกิดความเป็นธรรมกับทั้งผู้เสียภาษีอากรและภาครัฐที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการจัดเก็บภาษีเกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีมากขึ้น ซึ่งการจัดเก็บภาษีที่มีความเป็นธรรมนี้ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีภาษี เนื่องจากผู้จ่ายภาษีจะรู้สึกถึงความยุติธรรมและความเสมอภาคจึงมีความเต็มใจที่จะจ่ายชำระภาษี

(2) หลักความแน่นอน

การจัดเก็บภาษีตามหลักการของภาษีอากรที่ดีภายใต้หลักเกณฑ์ของความแน่นอนจะต้องมีความชัดเจนทั้งฐานภาษี เทคนิคการประเมิน และวิธีการจัดเก็บ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมไว้เป็นการเฉพาะจึงทำให้เกิดข้อโต้แย้งหรือการปฏิบัติที่แตกต่างหากกรมสรรพากรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมไว้เป็นการเฉพาะ เช่น กำหนดหลักเกณฑ์การหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์จะช่วยทำให้เกิดความแน่นอนและความสม่ำเสมอในทางปฏิบัติ ช่วยลดการใช้วิจารณ์ญาณแก่ผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งยังมีหลักการที่มีความชัดเจนในการประเมินการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

4.3 กรณีศึกษาการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและการรับรู้รายการทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

เนื่องจากการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมตามมาตรฐานการบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรมีความแตกต่างกันตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 และบทที่ 3 ดังนั้นเพื่อให้ถ่ายทอดความเข้าใจและแสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางบัญชีและภาษีได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยขอกำหนดตัวอย่างการคำนวณตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับกรณี

เงินกู้ยืมที่กู้มาโดยวัตถุประสงค์เฉพาะและวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขรวมซึ่งมีการนำเงินลงทุนบางส่วนมาผลตอบแทน เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบระหว่างการรับรู้ตามมาตรฐานการบัญชีและทางภาษีอากร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บริษัท เอบี จำกัดทำสัญญาว่าจ้างบริษัท บีบี จำกัดเพื่อก่อสร้างห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่แห่งใหม่ โดยมีมูลค่าการก่อสร้างทั้งหมดรวม 6,000 ล้านบาท โดยบริษัทเอบี จำกัดมีตารางการแบ่งจ่ายชำระเงินให้กับบริษัท บีบี จำกัด ทุก ๆ วันที่ 31 ธันวาคมของทุกปีๆละ 1,200 ล้านบาทเป็นเวลา 5 ปี โดยเริ่มจ่ายชำระงวดแรกในปี 25x1

บริษัท เอบี จำกัดได้กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์และออกหุ้นกู้บางส่วนเพื่อนำเงินมาใช้ในการก่อสร้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) วันที่ 1 มกราคม 25x1 บริษัทฯ กู้ยืมเงินจากธนาคาร อัตราดอกเบี้ย 7% เป็นจำนวนเงิน 800 ล้านบาท โดยเป็นการกู้ยืมมาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ
- 2) วันที่ 1 มกราคม 25x1 บริษัทฯ กู้ยืมเงินจากธนาคาร อัตราดอกเบี้ย 8% เป็นจำนวนเงิน 200 ล้านบาท โดยเป็นการกู้ยืมมาเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป
- 3) วันที่ 1 มกราคม 25x1 บริษัทฯ ออกหุ้นกู้ อัตราดอกเบี้ย 5% เป็นจำนวนเงิน 500 ล้านบาท โดยเป็นการออกเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป
- 4) บริษัทฯ นำเงินที่ได้จากการออกหุ้นกู้ไปฝากธนาคารได้ผลตอบแทนปีละ 1 ล้านบาท

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถแสดงการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมทางบัญชี ได้ดังนี้

การคำนวณหาอัตราการตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์สำหรับเงินกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป

ประเภทเงินกู้ยืม	เงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	ระยะเวลา	ดอกเบี้ยจ่าย
เงินกู้ยืม 8%	200,000,000	8%	12/12	16,000,000
	(200,000,000×12/12)			
หุ้นกู้ 10%	500,000,000	5%	12/12	25,000,000
	(500,000,000×12/12)			
	<u>700,000,000</u>	5.86%		<u>41,000,000</u>

ดังนั้น อัตราการตั้งขึ้นเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ เท่ากับ 5.86% (41,000,000/700,000,000)

การคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่หลีกเลี่ยงได้

รายจ่ายสะสมถัวเฉลี่ย	x	อัตราดอกเบี้ย	=	ต้นทุนการกู้ยืม
800,000,000		7% (เงินกู้เฉพาะ)		56,000,000
400,000,000*		5.86% (เงินกู้ทั่วไป)		23,440,000
<u>1,200,000,000</u>				<u>79,440,000</u>
(หัก) เงินฝากจากธนาคาร				(1,000,000)
ต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถบันทึกเข้าเป็นสินทรัพย์				<u>78,440,000</u>

* 400,000,000 = 1,200,000,000 – 800,000,000 (รายจ่ายถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหักด้วยเงินกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ)

การคำนวณหาดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้นจริงสำหรับปี 25x1

ประเภทเงินกู้ยืม	เงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	ระยะเวลา	ดอกเบี้ยจ่าย
เงินกู้ยืมจากธนาคาร 7%	800,000,000	7%	12/12	56,000,000
เงินกู้ยืมจากธนาคาร 8%	200,000,000	8%	12/12	16,000,000
หุ้นกู้ 10%	500,000,000	5%	12/12	25,000,000
				<u>97,000,000</u>

จากการคำนวณข้างต้นจะเห็นได้ว่าตามมาตรฐานการบัญชี กิจการสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้จำนวน 78,440,000 บาท และบันทึกดอกเบี้ยจ่ายในปี 25x1 ได้จำนวน 18,560,000 บาท (97,000,000 – 78,440,000) โดยสามารถแสดงวิธีการบันทึกบัญชีได้ดังนี้

เดบิต	อาคารสำนักงานระหว่างก่อสร้าง	78,440,000
	ดอกเบี้ยจ่าย	18,560,000
	เครดิต ดอกเบี้ยค้างจ่าย / เงินสด	97,000,000

นอกจากนี้ หากใช้ข้อมูลข้างต้นคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่บันทึกเข้าเป็นสินทรัพย์ทางภาษีอากรจะสามารถคำนวณได้ดังนี้

การคำนวณหาต้นทุนการกู้ยืมที่บันทึกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางภาษีอากรสำหรับปี 25x1

ประเภทเงินกู้ยืม	เงินต้น	อัตราดอกเบี้ย	ระยะเวลา	ดอกเบี้ยจ่าย
เงินกู้ยืมจากธนาคาร 7%	800,000,000	7%	12/12	56,000,000
เงินกู้ยืมจากธนาคาร 8%	200,000,000	8%	12/12	16,000,000
หุ้นกู้ 5%	200,000,000*	5%	12/12	10,000,000
	<u>1,200,000,000</u>			<u>82,000,000</u>

*สมมติให้กิจการใช้เงินกู้ยืมจากธนาคารก่อนและเงินส่วนที่เหลือจะใช้จากหุ้นกู้

ดังนั้นกิจการสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้จำนวน 82,000,000 บาท และบันทึกดอกเบี้ยจ่ายในปี 25x1 ได้จำนวน 15,000,000 บาท (97,000,000 - 82,000,000)

จากตัวอย่างการคำนวณทั้ง 2 วิธีข้างต้นจะเห็นได้ว่าเมื่อวิธีการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายทางบัญชีและทางภาษีที่แตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อการรับรู้สินทรัพย์ รายได้ ค่าใช้จ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสามารถแสดงผลกระทบทางบัญชีและภาษีในปี 25x1 ได้ดังนี้

ผลกระทบ	สินทรัพย์	ค่าเสื่อมราคา*	ดอกเบี้ยจ่าย	รายได้	ภาษีเงินได้นิติบุคคล**
บัญชี	78,440,000	3,922,000	18,560,000	-	4,496,400
ภาษี	82,000,000	4,100,000	15,000,000	1,000,000	3,620,000
ผลต่าง	3,560,000	178,000	3,560,000	1,000,000	876,400

ตารางที่ 1 ผลกระทบจากการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษี

* เนื่องจากเป็นการก่อสร้างอาคารจึงใช้อัตราค่าเสื่อมราคา 5% และสมมติให้มูลค่าซากของอาคารเท่ากับ 1 บาท

**สมมติให้กิจการหักภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อัตรา 20%

จากตารางผลกระทบของการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหากนำหลักเกณฑ์ทางบัญชีมาปรับใช้จะส่งผลให้สินทรัพย์ของกิจการลดลง 3,560,000 บาทและกระทบต่อการคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อปีละ 178,000 บาท โดยผลกระทบจากค่าเสื่อมราคานี้จะมีผลแตกต่างกันไปทุกปีจนกว่ามูลค่าอาคารจะเหลือเท่ามูลค่าซาก นอกจากนี้ในส่วนของงบกำไรขาดทุนจะทำให้กิจการมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 3,560,000 บาท และรายได้อื่นลดลง 1,000,000 บาท ซึ่งจะมีผลทำให้การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 25x1 ลดลงเป็นจำนวน 876,400 บาท ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการนำมาตราฐานการบัญชีมาปรับใช้จะทำให้กระทบกับงบการเงินในหลายบัญชีไม่ว่าจะเป็นรายได้ ค่าใช้จ่ายสินทรัพย์ หรือแม้กระทั่งหนี้สินหากดอกเบี้ยจ่ายนั้นยังไม่ถูกจ่ายชำระในปี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อความตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีต้องพิจารณาแต่ละรายการและทดสอบการคำนวณเพื่อให้งบการเงินแสดงข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างในการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

เนื่องจากวิธีการปฏิบัติทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการต้องใช้เกณฑ์คงค้างในการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่าย โดยเกณฑ์คงค้างจะคำนึงถึงรายได้ที่พึงได้รับและค่าใช้จ่ายที่พึงจ่ายเพื่อให้เห็นผลการดำเนินงานของแต่ละงวดนั้นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การบันทึกบัญชีจะขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะได้รับผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตและสามารถวัดมูลค่านั้นได้อย่าง

นำเชื่อถือ โดยการบันทึกบัญชีจะไม่ได้คำนึงถึงเงินสดว่าจะต้องได้รับเท่านั้น ดังนั้นเกณฑ์คงค้างในทางบัญชีจึงสามารถมียอดคงค้างได้เนื่องจากมีรายการที่ไม่ได้จ่ายหรือรับเป็นเงินสด นอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ออกข้อกำหนดในมาตรฐานแต่ละฉบับถึงหลักเกณฑ์ วิธีการคำนวณ การรับรู้รายการ และการเปิดเผยข้อมูลของสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละประเภท เนื่องจากการรับรู้รายการของทรัพย์สินและหนี้สินแต่ละประเภทมีขั้นตอนการรับรู้ที่แตกต่างกันเพื่อให้สินทรัพย์และหนี้สินแสดงมูลค่าที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพราะมูลค่าที่แสดงในงบการเงินจะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน สำหรับเรื่องต้นทุนการกู้ยืม สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ออกมาตรฐานที่กำหนดเป็นการเฉพาะ โดยกำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) ซึ่งมาตรฐานฉบับดังกล่าวนี้ ได้กำหนดถึงค่านิยาม การรับรู้รายการ การเปิดเผยข้อมูล และการปฏิบัติในช่วงของการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในการจัดทำงบการเงิน โดยในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ กำหนดให้กิจการต้องรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมตามวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงหรือวิธีอื่นที่ให้ผลไม่แตกต่างจากวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอย่างมีสาระสำคัญ สำหรับหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรกำหนดให้กิจการรับรู้รายการรายได้และค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 65 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะเรื่องต้นทุนการกู้ยืมพบว่าในประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการกำหนดเรื่องต้นทุนการกู้ยืมไว้เป็นการเฉพาะ แต่จะใช้การรับรู้รายการของรายได้และค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามเกณฑ์สิทธิ ซึ่งจากหลักเกณฑ์การรับรู้รายการทั้งทางบัญชีและทางภาษีที่แตกต่างกันตามที่กล่าวข้างต้นส่งผลกระทบต่อให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของกิจการจะต้องมีการปรับปรุงรายการต่าง ๆ ทุกสิ้นปี โดยเป็นการปรับจากการรับรู้ตามมาตรฐานการบัญชีมาใช้การรับรู้รายการรายได้และค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากรเพื่อจัดทำแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50) โดยผู้วิจยได้จัดทำตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจไว้ดังนี้

หัวข้อเปรียบเทียบ	วิธีปฏิบัติทางบัญชี	วิธีปฏิบัติทางภาษีอากร	ความแตกต่างระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร
(1) มาตรฐานหรือกฎหมายที่กำหนดคำนิยามและการรับรู้รายการ	มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562)	บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร	ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้มาตรฐานและกฎหมายที่ต่างกัน
(2) ต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการจะต้องรวมต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์นั้น และรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมอื่นเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ต้นทุนนั้นเกิดขึ้น	กิจการจะรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายจากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีตามที่กำหนดไว้ โดยให้รับรู้รายการตามเกณฑ์สิทธิที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 และคำสั่งกรมสรรพากร ท.ป. 1/2528	ไม่มีความแตกต่างเนื่องจากการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและประมวลรัษฎากรไม่แตกต่างกัน
(3) อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืม	มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ใช้วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงหรือวิธีอื่นที่ให้ผลไม่แตกต่างจากวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอย่างมีสาระสำคัญ	กิจการต้องปฏิบัติตามเกณฑ์สิทธิคือรับรู้อัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจริงตามสัญญาเงินกู้	การรับรู้รายการทางภาษีอากรไม่มีการพิจารณาถึงการนำเงินกู้ยืมไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น จึงทำให้ต้นทุนการกู้ยืมที่รับรู้ในสินทรัพย์สูงเกินไป ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

หัวข้อเปรียบเทียบ	วิธีปฏิบัติทางบัญชี	วิธีปฏิบัติทางภาษีอากร	ความแตกต่างระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร
(4) การเริ่มต้นการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	<p>กิจการต้องรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข ณ วันเริ่มต้นการรวมต้นทุน ซึ่งต้องเข้าเกณฑ์ทุกข้อดังต่อไปนี้</p> <p>(1) รายจ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้นได้เกิดขึ้น</p> <p>(2) ต้นทุนการกู้ยืมได้เกิดขึ้น และ</p> <p>(3) สินทรัพย์อยู่ระหว่างการดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์นั้นให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย</p>	<p>กิจการจะรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเมื่อต้นทุนการกู้ยืมเกิดก่อนวันที่ทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตามประสงค์และจะต้องเกี่ยวเนื่องโดยตรงจากการดำเนินธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพหรือเกี่ยวเนื่องโดยตรงต่อทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดรายได้</p>	<p>ไม่มีความแตกต่างเนื่องจากการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและประมวลรัษฎากรไม่แตกต่างกัน</p>

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชี

และหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร(ต่อ)

หัวข้อเปรียบเทียบ	วิธีปฏิบัติทางบัญชี	วิธีปฏิบัติทางภาษีอากร	ความแตกต่างระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร
(5) การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	กิจการจะต้องไม่รับรู้ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นในระหว่างช่วงการเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายที่หยุดชะงักลงเป็นเวลาต่อเนื่องเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	การรับรู้รายการทางภาษีอากรไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมจึงทำให้เกิดความไม่แน่นอน และไม่สม่ำเสมอในการปฏิบัติ หากมีการนำมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้ จะทำให้เกิดความแน่นอนเป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี
(6) การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์	กิจการจะต้องหยุดการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เมื่อสินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย	กิจการจะต้องหยุดการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เมื่อสินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย	ไม่มีความแตกต่างเนื่องจากการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีและประมวลรัษฎากรไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชี

และหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร (ต่อ)

หัวข้อเปรียบเทียบ	วิธีปฏิบัติทางบัญชี	วิธีปฏิบัติทางภาษีอากร	ความแตกต่างระหว่างหลักเกณฑ์ทางบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร
(7) การพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์	กิจการจะต้องรับรู้การด้อยค่าของสินทรัพย์เมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี	บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรไม่มีข้อกำหนดในการพิจารณาถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับของสินทรัพย์	การรับรู้รายการสินทรัพย์ทางภาษีอากรไม่ได้มีการพิจารณาถึงมูลค่าที่แท้จริงทำให้สินทรัพย์ไม่สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การคำนวณค่าเสื่อมราคาและภาษีเงินได้นิติบุคคล และกระทบต่อระยะเวลาในการจัดเก็บภาษีเงินได้ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้เสียภาษีอากร หากมีการนำมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้จะทำให้เกิดความ เป็นธรรมตามหลักผลประโยชน์ที่ได้รับตามหลักภาษีอากรที่ดี

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชีและหลักเกณฑ์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร (ต่อ)

บทที่ 5

บทสรุป

ในบทที่ 5 นี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงบทสรุปของแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการนำมาตราฐานการบัญชี เรื่อง การรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ตามมาตราฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

5.1 แนวคิดและหลักการการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมตามมาตราฐานการบัญชี

เงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกิจการและเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กิจการเติบโตไปในแนวทางที่วางไว้ ซึ่งการจัดการเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการสามารถเกิดได้จากหลายช่องทาง ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของแต่ละกิจการว่าจะตัดสินใจจัดหาเงินทุนจากแหล่งใดเนื่องจากเงินทุนแต่ละแหล่งมีข้อกำหนด เงื่อนไขและต้นทุนที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน เช่น สถาบันการเงินบางแห่งอาจกำหนดให้การกู้ยืมต้องมีสินทรัพย์เป็นหลักประกัน หรือต้องมีการดำรงสัดส่วนทางการเงินของกิจการไม่ให้ต่ำกว่าที่สถาบันการเงินกำหนด ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจและประเมินกระแสเงินสดของกิจการในการตัดสินใจเลือกแหล่งเงินทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการอย่างสูงสุด

การจัดทำรายงานทางการเงินจะช่วยทำให้ธุรกรรมเหล่านั้นสามารถสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยที่มีการกำหนดแนวทางในการรับรู้และวัดมูลค่าของรายการธุรกรรมต่าง ๆ ให้ออกมาอยู่ในรูปแบบของงบการเงิน ซึ่งผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลมาใช้ตัดสินใจในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น เจ้าหนี้ยื่นข้อมูลมาเพื่อพิจารณาสภาพคล่องของกิจการในการจ่ายชำระเงิน สถาบันการเงินตัดสินใจว่าจะให้กู้หรือไม่ให้กู้ยืม โดยพิจารณาจากสินทรัพย์และสภาพคล่องของกิจการที่ปรากฏในงบการเงิน ทั้งนี้รายงานทางการเงินของไทยมีการอิงการรับรู้รายการมาจากรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีการปรับปรุงทุกปีให้เป็นไปตามสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและยกระดับความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินให้เป็นระดับสากลเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการจัดทำงบการเงิน โดยในปัจจุบันนี้มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยได้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งส่งผลให้ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินของไทยเพิ่มขึ้น และทำให้นักลงทุนได้ให้ความเชื่อถือของคุณภาพรายงานทางการเงินของไทยมากขึ้น

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมจึงได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศมาปรับใช้โดยกำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) โดยในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้กำหนดถึงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่จุดเริ่มต้นการรวมต้นทุน

การกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์จนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุดที่กิจการจะต้องหยุดรับรู้ต้นทุนการกู้ยืม โดยสามารถแบ่งขั้นตอนการรับรู้รายการได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การเริ่มต้นการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

กิจการจะสามารถรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ได้เมื่อรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้นได้เกิดขึ้น ต้นทุนการกู้ยืมได้เกิดขึ้น และสินทรัพย์ต้องอยู่ระหว่างการดำเนินการที่จะเตรียมใช้ได้ตามความประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย

(2) การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

ถ้าหากระหว่างการดำเนินการเพื่อเตรียมสินทรัพย์ต้องหยุดชะงักลงเป็นเวลาต่อเนื่อง เช่น การเกิดโรคระบาด หรือการเกิดอุทกภัยทางธรรมชาติที่ส่งผลให้การก่อสร้างของกิจการต้องหยุดชะงักลง กิจการต้องไม่นำต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเข้ามารวมเป็นต้นทุนของสินทรัพย์เนื่องจากต้นทุนการกู้ยืมนั้นไม่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ การนำต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องมารวมจะทำให้ต้นทุนของสินทรัพย์มีมูลค่าสูงเกินไป

(3) การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการต้องหยุดรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเมื่อสินทรัพย์นั้นสามารถใช้งานได้ตามความประสงค์หรือสินทรัพย์นั้นพร้อมที่จะขาย

นอกจากแนวทางในการปฏิบัติการรับรู้รายการตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุดของการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมที่กล่าวไปในข้างต้นแล้วนั้น มาตรฐานการบัญชีได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับกรณีการกู้ยืมมาโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะและวัตถุประสงค์ทั่วไปไว้อีกด้วย โดยมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการจะต้องนำต้นทุนการกู้ยืมมาคิดตามอัตราส่วนการตั้งขึ้นเป็นทุนเพื่อคำนวณจำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่สามารถบันทึกเข้าเป็นสินทรัพย์ของกิจการ ซึ่งต้นทุนการกู้ยืมที่รับรู้เข้าเป็นสินทรัพย์จะต้องไม่เกินดอกเบี้ยจ่ายทั้งหมด นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้กิจการจะต้องมีการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์แสดงอยู่ในมูลค่าที่เป็นปัจจุบันและสามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงได้มากที่สุด โดยกิจการจะต้องปรับปรุงรายการหากมูลค่าของสินทรัพย์ที่ปรากฏในงบการเงินไม่สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงได้ กิจการจะต้องพิจารณามูลค่าของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยคำนวณหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ ซึ่งมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนสามารถคำนวณได้จากมูลค่าที่สูงกว่าระหว่างมูลค่าจากการใช้และราคาขายสุทธิ จากนั้นจะนำมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมาพิจารณากับมูลค่าตามบัญชี ถ้าหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี กิจการต้องรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์แสดงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนนั้น แต่หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าตามบัญชี กิจการไม่ต้องปรับปรุงรายการเนื่องจากสินทรัพย์ได้แสดงมูลค่าที่แท้จริงแล้ว

5.2 แนวคิดและหลักการการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

การรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางภาษีอากรตามบทบัญญัติประมวลรัษฎากร ไม่ได้มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแต่จะใช้วิธีการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามเกณฑ์สิทธิที่บัญญัติไว้ในมาตรา 65 และตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 1/2528 ที่กำหนดการคำนวณรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัทไว้เพิ่มเติมโดยแยกตามลักษณะของประเภทธุรกิจ โดยกิจการสามารถรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจากการได้มาซึ่งทรัพย์สินเข้ามารวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนของสินทรัพย์ได้ทั้งจำนวนถ้าหากต้นทุนการกู้ยืมนั้นเกิดก่อนวันที่ทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตามประสงค์และต้นทุนนั้นจะต้องเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการดำเนินธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพหรือเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับทรัพย์สินนั้น

อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีการหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมพบว่าในประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมไว้เป็นการเฉพาะ แต่จะมีเพียงหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรที่ตอบเกี่ยวกับกรณีการหยุดพักการรับรู้สำหรับโครงการก่อสร้างที่หยุดชะงักไว้เพียงแคกรณีเดียวเท่านั้น ซึ่งจากข้อหารือฉบับดังกล่าวนี้กิจการจะสามารถรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมได้ทั้งจำนวนถึงแม้ว่าในระหว่างการก่อสร้างจะมีการชะลอโครงการหรือต้องหยุดพักการก่อสร้างใด ๆ ก็ตาม และสำหรับกรณีการสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุน กิจการจะต้องหยุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์เมื่อสินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขาย และกิจการจะต้องเริ่มคิดค่าเสื่อมเมื่อสินทรัพย์นั้นพร้อมใช้งานตามหลักเกณฑ์การคิดค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินมาตรา 65 ทวิ (2)

5.3 ปัญหาที่เกิดจากการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

เนื่องจากการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะ โดยปัจจุบันมีเพียงกำหนดหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สิทธิที่บัญญัติไว้ในมาตรา 65 เท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาในการรับรู้รายการ ดังนี้

(1) สินทรัพย์ทางภาษีอากรไม่สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์

เนื่องจากการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ในทางภาษีอากรไม่มีการประเมินถึงมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ โดยกิจการสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นเข้าเป็นสินทรัพย์ได้ทั้งจำนวน ขณะที่ต้นทุนของสินทรัพย์ที่แท้จริง ถ้าหากกิจการต้องขายสินทรัพย์นั้นซึ่งไม่ได้ขายตามมูลค่าที่สูงเท่าราคาทุนที่กิจการเคยรับรู้ส่งผลให้สินทรัพย์ในทางภาษีอากรมีมูลค่าสูงเกินกว่าความเป็นจริง อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อทำให้สินทรัพย์ไม่สามารถสะท้อนถึงสถานะทางธุรกิจที่แท้จริงและมีผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้

(2) การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่เป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี

ถ้าหากต้นทุนของสินทรัพย์แสดงมูลค่าที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากสินทรัพย์นั้นได้จะส่งผลให้การคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ไม่ถูกต้องและมีผลกระทบต่อ การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการรับรู้รายการซึ่งทำให้การรับรู้รายการ ไม่เป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี

(3) เกิดปัญหาความไม่แน่นอนในการรับรู้รายการ

เนื่องจากการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมทางภาษีอากรไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะ เช่น กรณี การหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืม ซึ่งปัจจุบันมีเพียงหนังสือตอบข้อหารือจากกรมสรรพากรเพียงกรณีเดียว ส่งผลให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอาจมีข้อสงสัยในการปฏิบัติงานและมีข้อโต้แย้งในการรับรู้รายการว่าจะสามารถ รับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นเข้าเป็นสินทรัพย์ได้หรือไม่ ซึ่งการไม่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอนและเกิดความคลุมเครือในการรับรู้รายการ

5.4 แนวทางในการนำมาตรฐานการบัญชีเรื่องการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมมาปรับใช้กับการรับรู้รายการ ทางภาษีอากร

ถึงแม้ว่าวิธีการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีและการรับรู้ รายการทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรจะมีวิธีการรับรู้รายการที่แตกต่างกันแต่ทั้ง 2 วิธีต่างก็ต้องการให้ สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายที่แสดงอยู่ในงบการเงินแสดงมูลค่าได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนเช่นเดียวกัน ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่ากิจการสามารถนำหลักการตามมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการ ทางภาษีอากร ได้แก่

(1) การนำหลักการการรับรู้ผลประโยชน์ที่ได้จากการนำเงินกู้ยืมบางส่วนมาใช้ในวัตถุประสงค์อื่น ๆ มาหักกับมูลค่าต้นทุนการกู้ยืม

เนื่องจากหลักการตามมาตรฐานการบัญชีมีแนวคิดเกี่ยวกับเงินกู้ยืมว่าเงินกู้ยืมที่กู้มาโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อการก่อสร้างสินทรัพย์ ถ้าหากนำเงินจำนวนนี้มาใช้หาประโยชน์ก็ควรนำรายได้ที่เกิดขึ้นมาหัก ออกจากต้นทุนการกู้ยืมเพื่อให้ต้นทุนการกู้ยืมลดลงเนื่องจากรายการที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นรายการที่ เกี่ยวเนื่องกัน หากแสดงแยกรายการเป็นรายได้และรายจ่ายจะทำให้ต้นทุนการกู้ยืมสูงเกินไป อีกทั้ง การแสดงรายการโดยยอดสุทธิจะทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาสาระของรายการหรือสภาพการณ์ของ รายการนั้นได้ดีกว่า นอกจากนี้การบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่แยกจากกันตามมาตรา 65 ในประมวลรัษฎากร จะทำให้ไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงต้นทุนที่แท้จริงที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมได้ นอกจากนี้การรับรู้ต้นทุนการกู้ยืม เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีด้วยวิธีดังกล่าวจะช่วยทำให้ต้นทุนการกู้ยืมที่บันทึก เข้าเป็นสินทรัพย์แสดงมูลค่าไม่สูงเกินกว่าความเป็นจริงเนื่องจากกิจการจะรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมด้วยยอดสุทธิซึ่งเป็น รายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการกู้ยืมที่แท้จริงเท่านั้น

(2) การนำหลักการเกี่ยวกับการพิจารณาถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์มาปรับใช้กับการรับรู้ต้นทุนของสินทรัพย์ในทางภาษีอากร

การนำหลักการตามมาตรฐานการบัญชีในการพิจารณาถึงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจะช่วยให้สินทรัพย์ที่แสดงมูลค่าในงบการเงินของกิจการมีความถูกต้องและใกล้เคียงกับความเป็นจริง เนื่องจากมีการคำนึงถึงประโยชน์ที่กิจการจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นและรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าถ้าหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับต่ำกว่าราคาทุน ขณะที่การรับรู้มูลค่าของสินทรัพย์ทางภาษีอากรจะไม่มีในการพิจารณาถึงการด้อยค่าของสินทรัพย์เนื่องจากในประมวลรัษฎากรกำหนดรายการจ่ายต้องห้ามไว้ในมาตรา 65 ตรี (1) ที่กำหนดให้เงินสำรองต่าง ๆ เป็นรายการจ่ายต้องห้าม

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสภาพที่แท้จริงของสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นอาจพบว่าสินทรัพย์ไม่ได้มีมูลค่าสูงเทียบเท่ากับราคาทุนที่กิจการเคยบันทึกไว้ การที่ประมวลรัษฎากรมีเงื่อนไขกำหนดว่าไม่ให้มีการรับรู้ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์จึงส่งผลให้สินทรัพย์ทางภาษีอากรแสดงมูลค่าสูงเกินไปซึ่งกระทบต่อการคำนวณค่าเสื่อมราคาและภาษีเงินได้นิติบุคคล

(3) การกำหนดหลักเกณฑ์การหยุดพักการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์

เนื่องจากในปัจจุบันประมวลรัษฎากรไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์การรับรู้รายการไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น เช่น กรณีโรคระบาดที่กิจการต้องหยุดการดำเนินการก่อสร้าง ทำให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอาจมีข้อสงสัยว่าจะยังสามารถบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ได้อยู่หรือไม่และสามารถสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของสินทรัพย์ได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งหากการรับรู้รายการทางภาษีอากรมีการกำหนดเพิ่มเติมไว้เป็นการเฉพาะจะช่วยทำให้ลดการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ช่วยลดการตีความเนื่องจากมีการกำหนดถึงวิธีการปฏิบัติในการรับรู้รายการไว้อย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ

5.5 การนำมาตรฐานการบัญชีเรื่องต้นทุนการกู้ยืมมาปรับใช้จะทำให้เป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี

หากกรมสรรพากรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติไว้ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นจะช่วยทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี ดังนี้

(1) หลักความเป็นธรรม

การนำแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีมาปรับใช้กับการรับรู้รายการส่งผลให้การรับรู้รายการเป็นไปตามหลักความเป็นธรรมโดยสัมพันธ์ตามหลักของผลประโยชน์ที่ได้รับ คือถ้าหากกิจการใดได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นมากก็ควรเสียภาษีมากและเมื่อกิจการใดได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นน้อยก็จะต้องเสียภาษีน้อยลงตามลำดับ เนื่องจากการรับรู้รายการตามมาตรฐานการบัญชีจะทำให้สินทรัพย์สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริง และส่งผลต่อการรับรู้รายการทั้งรายได้ ค่าใช้จ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งช่วยทำให้การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเกิดความเป็นธรรม อีกทั้งยังทำให้เกิดความเป็นธรรมกับทั้งผู้เสีย

ภาษีอากรและภาครัฐที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรและส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการจัดเก็บภาษีเกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีมากขึ้น

(2) หลักความแน่นอน

การจัดเก็บภาษีตามหลักการของภาษีอากรที่ดีภายใต้หลักเกณฑ์ของความแน่นอนจะต้องมีความชัดเจนทั้งฐานภาษี เทคนิคการประเมิน และวิธีการจัดเก็บ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันไม่ได้มีการกำหนดการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมไว้เป็นการเฉพาะจึงทำให้เกิดข้อโต้แย้งหรือการปฏิบัติที่แตกต่างกัน หากกรมสรรพากรมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมจะช่วยทำให้เกิดความแน่นอนและความสม่ำเสมอในทางปฏิบัติ ช่วยลดการใช้วิจารณ์ฎานแก่ผู้ปฏิบัติงาน และทำให้เกิดความเสมอภาคในการประเมินการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

บรรณานุกรม

หนังสือ

ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, กฎหมายภาษีอากร (สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, เมษายน 2563), หน้า 81-90.
สมเดช โรจน์ศรีเสถียร, ต้นแบบ...การปิดบัญชีพร้อมจบประเด็นภาษี (บริษัท ธรรมนิติเพรส จำกัด, พฤศจิกายน 2564). หน้า 192.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์/ระบบออนไลน์

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2562) [ออนไลน์], 11 มิถุนายน 2562. แหล่งที่มา : <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/42/>

สภาวิชาชีพบัญชี, คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 23 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม [ออนไลน์], หน้า 1. 27 กุมภาพันธ์ 2563. แหล่งที่มา : <http://www.tfac.or.th/upload/9414/UTbQRMVTKU.pdf>

สภาวิชาชีพบัญชี, สรุปความแตกต่างหลักการทางบัญชีกับหลักการทางภาษีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) บทที่ 13 ต้นทุนการกู้ยืม, 25 สิงหาคม 2565.

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ [ออนไลน์], 20 ตุลาคม 2560. แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/e8cXTzUL59.pdf>

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการรายงานทางการเงินปรับปรุงปี 2564 [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 5 กันยายน 2565. แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/en/Article/Detail/135175>

สภาวิชาชีพบัญชี, กรอบแนวคิดสำหรับรายงานทางการเงิน [ออนไลน์], หน้า 22, 1 กุมภาพันธ์ 2562. แหล่งที่มา : <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/42/ฉบับปรับปรุงปี-2564-ปีปัจจุบัน>

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน [ออนไลน์], 9 เมษายน 2564. แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/01jt6PUfn8.pdf>

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือของรัฐบาล [ออนไลน์], 10 เมษายน 2562.

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ [ออนไลน์], 10 เมษายน 2562. แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/HaXLPVpx0V.pdf>

สภาวิชาชีพบัญชี, มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ [ออนไลน์], 10 เมษายน 2562. แหล่งที่มา : <https://www.tfac.or.th/upload/9414/ejsqUfCjZT.pdf>

กรมสรรพากร, เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ตรี [ออนไลน์], 14 พฤศจิกายน 2563. แหล่งที่มา : <https://www.rd.go.th/827.html>

- กรมสรรพากร, บัญชีแห่งประมวลรัษฎากร หมวด 3 ภาษีเงินได้ [ออนไลน์], 30 พฤษภาคม 2565.
แหล่งที่มา : <https://www.rd.go.th/5939.html>
- กรมสรรพากร, คำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป. 1/2528 เรื่องการใช้เกณฑ์สิทธิในการคำนวณรายได้และรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล [ออนไลน์]. 10 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา : <https://www.rd.go.th/3480.html>
- ความหมายและความสำคัญของเงินทุน [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 30 พฤษภาคม 2565.
แหล่งที่มา : <https://www.novabizz.com/Business/เงินทุน.htm>
- รัชনী ธรรมานนท์, รายด้วยเงินกู้ [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 5 มิถุนายน 2565.
แหล่งที่มา : https://www.kasikornbank.com/th/k-expert/knowledge/articles/loan/Pages/Biz_A028.aspx
- ระบบเศรษฐกิจไทย [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 7 กรกฎาคม 2565.
แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/rabbsersthkicthy/>
- สุดารัตน์ แก้วประดิษฐ์ และวีณา สีลาประเสริฐศิลป์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ประเทศไทย [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 7 กรกฎาคม 2565.
แหล่งที่มา : <http://www2.huso.tsu.ac.th/NCOM/husoicon2021/fullPDF/20211513041-460.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย, ยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อรวมและยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามประเภทธุรกิจของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา : https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=785&language=th
- ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อไตรมาสที่ 2 ปี 2565 [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา : <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/CreditCondition/LoanSurveyTH22Q2.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย, อัตราดอกเบี้ยนโยบาย [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 5 กันยายน 2565.
แหล่งที่มา : <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Pages/OverviewPolicyRate.aspx>
- เกียรตินิยม คุณดีสุขและสุธา เจียรนัยกุลวานิช, บทบาทสำคัญของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศในโลกยุคปัจจุบัน [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565.
แหล่งที่มา : https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/july_sep_11/pdf/aw28.pdf
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 [ออนไลน์]. สืบค้นข้อมูลวันที่ 27 สิงหาคม 2565.
- การจัดการเงินทุนการกู้ยืม [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 30 พฤษภาคม 2565.
แหล่งที่มา : <https://www.novabizz.com/Business/เงินทุน.htm>
- Borrowing costs – Q&A IAS 23 [ออนไลน์], 28 มิถุนายน 2562.
แหล่งที่มา : <https://annualreporting.info/borrowing-costs/>

รายรับของรัฐบาล [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 21 กันยายน 2565.

แหล่งที่มา : <http://elearning.psu.ac.th/courses/262/รายรับและรายจ่ายของรัฐบาล.pdf>

วรพงษ์ แพรม่วง, ปีงบประมาณของไทย [ออนไลน์], ตุลาคม 2563.

แหล่งที่มา : <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2563-oct1>

ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล [ออนไลน์], สืบค้นข้อมูลวันที่ 21 กันยายน 2565.

แหล่งที่มา : <https://dataservices.mof.go.th/menu3?id=2>

Peak account, ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมคืออะไรแตกต่างกันอย่างไร [ออนไลน์], 30 พฤศจิกายน 2563. แหล่งที่มา : <https://peakaccount.com/blog/ภาษีทางตรง-ภาษีทางอ้อม>

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, รายงานสถานการณ์ด้านการคลังปีงบประมาณ 2565 [ออนไลน์], 10 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา : <https://www.fpo.go.th/main/getattachment/Economic-report/Fiscal-Situation-Report/16710/รายงานสถานการณ์ด้านการคลัง-ปีงบประมาณ-2565-ฉบับที่-10-กรกฎาคม-2565.pdf.aspx>